

ANNO 1762 d. 23 Octobr.
Politie- och Commercie-Tidningar,
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söjande Resande äro nyligen ankomne:

General Major. Ellenberg från Colmar, log. i Grefl. Düringske huset wid Stadskolmen.
 Diverte Plut. Sprengdort från Södermanland, och Comittent. Wennerström från M.
 bogi, log. hos C. Sjöfot. Waert wid lilla Nygatan. — Majoren så väl som Plut. Nerbielm
 från Wästergötaland, log. på Källaren 3 Kronor. — Baron Ulfsparr och Gendr. Lillström
 log. på Källaren Stockholms Slott. — Gendr. Koppier från Stralsund, och Wofhällaren
 Wafel, från Lybeck, log. i huset No 1 wid Hornsgatan. — Hofpredikanten Backman, log.
 hos Bryggaren Backman wid Lullports gatan. — Hustru Anna Woldans från Hamburg,
 log. hos Enickaren Wilhelm wid gamla Kungsholms gatan.

I Stockholm äro från den 15 October til den 22 dito födde: 17 Säbbarn, 18
 Glicka Barn, 40. Par Wigor, samt begrafne 20 gamla Personer och 35 Barn. (0) Uts
 märker at ingen Förteckning från den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 2 af Inwärtets sula, 2 af Pungfot, 2 af Flus, 1 af
 Föreljning, 6 af Pettisig sula, 5 af Alderdöm, 1 af Wittusot, 1 af Lärande sula. De
 33 Barnen äro döde: 1 af Lärande sula, 13 af Kiftbosta, 1 af Leerwärt, 3 af Pettisig su
 la, 14 af Slag, 1 Dödsföt, 2 af Dangliwen sula.

Mannen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skeddare Gefallen Söderbergs Hustru. — 2 Barn. — (St. Clara)
 Alen-Smeden Jonas Wollferdt. — Mälare Lärögågen Johan Lidberg. — 3 Barn. —
 (St. Jacob.) (0) (Riddareh.) 2 Barn. — (Tycka Förl.) — (St. Maria) Ben
 nes Kongl. Maj:ts Kammar: Fru Christina Elisabeth Spets 60 år gl. — Politie Wachtmä
 staren Petter Wikg. 62 år gl. — Stolmakaren Eric Ekengren 87 år gl. — Jernbåtare
 Flyberges Enka 73 år gl. — Försare Enkan Catharina Persdotter 73 år gl. — 5 Barn.
 (St. Catharina) Wofhällaren Fredric Polskarpus Ditto. — Coopvarden Capitain Her
 man Norman. — Wälsmans Enkan Ingrid Andersdotter 70 år gl. — 9 Barn.
 (Kongsholmen) (0) (Finska Förl.) (0) (Ladugårsländ.) Smeden Pars Palm
 berg. — Wälsmans Enkan Christina Brandberg 62 år gl. — 7 Barn. — (St. Olof)
 Wofhällaren Olof Sibert. — Afskedade Soldaten Anders Nyman. — Emättaren Olof Lind
 ström. — Lemtögågen Anders Janson. — Officers Enkan Ingeborg Winqvist 72 år gl.
 ; Barn. — (St. Johannes) Brandwachtmästaren Eric Tolcks Hustru. — (Barn
 huset) (0) (Skepph.) (0) (Danviks Förl.) Madam: G. Sundell. — 3 Barn.
 — (Saddarbergs Kärrigbus.)

Utskillige Fangidresser

Tandläkaren Dominicus Scarpetta som uti flera år tillbaka, med sin konst bekant Hans
 Högstäl. Kongl. Maj:it med tänders utlagande och rengörande, jemte många Höga och Förnä
 ma Personer af denna Stadsens Inwånare, gifwer tillkänna, det han ännu bor i Staden på Waga
 gens gatan hos Kanngjutaren Sauer. Först tager han bort winsten af tänderna utan några co
 eosiva salter, gifwer et skönt Engellsk tandpulsiver at hålla dem rena med, och besfisar them från
 winsten. 2:do, Hafwer han en fossbar tand-balsam som fäster tänderna och borttager slörbiugg
 af tandfötter, 3:to, har han en skön Tinctur som sällar tandwärt. 4:to, Zyller han uti Wels
 ka tänder, likaledes sätter han konstligt tänder i munnen, jemte det har han en skön balsam för
 Barn at stryka på deras tandfötter at tänderna må komma hastigt fram, at de el få så swår pi
 na därat, har eck et godt liktorns plåster, förjårdigar allahanda slags bräckband för gamla och
 unga; hward de unga angår, cuterar han dem aldeles med beqwäma hand, och dertill höriga
 Medicamenter på fort tid, samt botar för allahanda slags matlar både hos unga och gamla med
 utwäxtes cur.

ANNO 1762 d. 30 Octobr.

Politie- och Commercie-Tidningar

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

D.	St. 8. f. m.				St. 9. e. m.				St. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
23	25:15	3.6.	N.	- mult.	25: 5	3.6.	N.	- mult.	25: 5	2.6.	NO	1 mult.
24	25: 5	1.8.	N.	- mult.	25:20	1.6.	N.	1 flart.	25:25	1.0.	N	1 mult.
25	25:25	5.0.	N.	- flart.	25:25	1.0.	NO.	- flart.	25:25	4.0.	N	1 flart.
26	25:15	2.6.	NO.	- mult.	25:10	4.6.	O.	2 mult.	25: 4	3.6.	O	2 mult.
27	24:70	1.6.	NO.	1 Endg.	24:65	1.6.	N.	1 Endg.	24:77	0.	NW	2 Endg.
28	25: 5	2.0.	NW.	- mult.	25:15	1.0.	NW.	3 flart.	25:24	1.0.	NW	3 flart.
29	25:26	4.0.	W.	1 flart.	25:30	1.0.	W.	7 flart.	25:38	2.0.	W	3 flart.

Den 24 Jörsta Dn. N. 7. 6. W.

Följande Resjande äro nyligen ankomne:

Gannar-Heeren Schönsldt, log. i huset No 42 wid Stora Nygatan. — Diwerse Kleu-
 Stegroth log. i huset No 24 wid Stora Nygatan. — Baron Bielke ifrån Upsala, log.
 i Smeds Aldermans Schönsldts hus wid Smediegatan. — Capit. Lagerborg, lit. Wester-
 borta, log. i huset No 29 wid Wästerlånggatan. — Capit. Pope och Litut. Jansen ifrån
 Pommern, log. i huset No 47 wid Stortorget. — Rådman Klein ifrån Helsingfors, log. i
 huset No 119 wid Stora Nygatan. — Rådman Stenbagen ifrån Gamla Carlsh. och Cons-
 duct. Rådman ifrån Verinalano log. i huset No 4 wid Trångsund. — Baron Blatvoud ifrån
 Ödermantland, log. i huset No 54 wid Norrlands gatan. — Borgmästare Wetterblad ifrån
 Christina, log. i huset No 36 wid Bredgränden i Staden. — Stads Sic. K. Landes
 ifrån Jönköping, log. hos Caff. skärken Rydbeck. — Landmät. Pang ifrån Arboga, log.
 på Källaren Stockholms Slott. — Cornett Post och Pleutr. Haken log. i Gräf. Samilltons
 i huset. — Rådman Clappill ifrån Helsingfors, log. hos Mad. Möller wid Stora Ny-
 gatan. — Husaren Stodenberg ifrån Pommern, log. i huset No 132 wid Wästerlånggatan.
 — Vertenten Lindwall ifrån Carlsh., log. hos Hjelstens Wirtman. — Drängen Mats
 Hausson ifrån Åland, log. hos Fiskläparen Gröndberg. — Tullnåsem Jast ifrån Wadstena
 178. på Rimsfågatan i huset No 122.

I Stockholm äro ifrån den 22 October till den 29 dito födde: 17 Gåbbar, 36
 flickor, 29 Par Widge, samt begrafne 35 gamle Personer och 35 Barn. (0) Ut-
 märker at ingen Födelse ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 12 af Lungot, 4 af Hittsig sula, 5 af Alderdom, 1
 af Bröstsula, 3 af Dangsiwen sula, 1 af Gick, 1 af Inwädes sula, 1 af Mattandi sula,
 2 af Wirtuot, 2 i Varnsbödd, 1 i Juhluden, 1 af Långlig sula, 1 af Slag. De 35 Bar-
 nen äro döde: 16 af Slag, 2 af Bröstsula, 4 af Kilbotta, 6 Öddsdöde, 4 af Dangsiwen-
 sula.

Rammeu på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) 2 Barn. — (St. C.) 1 Parfjälskrämaren Göran Anderson Bröms. —
 Pigan Lena Persdotter. — Drängen Lars Månster. — (St. Jacob.) Stråddare Enkan
 Anna Catharina Hdk 82 år gl. — Snickaren Johan Nyman. — Spåremästare Alderman
 Christian Ebbf. — Språkmästaren Hilarius Truffe. — (Riddarsh.) (0) (Tyska
 Fsk.) Coopvordie Capitain Jacob Fadh. — Rådarmästaren Johan Christoffer Föskers
 Husfru. — Sidenfabriquren Jean Baptist Oles Husfru. — 2 Barn. — (St. Maria)
 Bryggaren Eric Sundströms Enka 73 år gl. — 4 Barn. — (St. Catharina) Husfru
 Anna Nordmark. — Sidman Nils Wolkefson. — Husfru Anna Maria Wieg. — Ma-
 ren Jac Lind. — Eghwärdare Siskän Anders Österman. — Sidmans Husfru Christina
 Wälberg. — 12 Barn. — Kongsholmen & Lodbals Planturen Christian Lind. — Arde-

läken Anders Andersens Hustru. — Arbetaren Abraham Stenbergs Hustru. — Hwettefika-
 rare Gesällen N. Säf. — Kapitaren Johan Rudström. — Pärllingen Bartholomeus Gii-
 haus. — Fabriqueuren Glantzmarks Enka. — 3 Barn. — (Finska Förf.) (0)
 (Ladugårsländ.) För Petta Jörgenlären Johan Winbom 83 år gl. — Stamfaten Christian
 Olufs Hustru. — Zimmerman Petter Wehmans Hustru 70 år gl. — 4 Barn. — (St.
 Olof) Skrifwäre Enkan Catharina Nyb. — Sadelmakaren Petter Mogell Enka 72 år gl.
 — Pigan Catharina Nilsdotter. — 6 Barn. — (St. Johannes) Pigan Brita Wär-
 60 år gl. — Affiedade Soldaten Pats Lidtgren. — 1 Barn. — (Barahuset) —
 (Skops.) Skiepparen Jacob Lindberg. — 1 Barn. — (Danviks Förf.) (0) (Sob-
 baröberg's Fattighus.)

Åskällige Kongjoreller

God holländsk Sil, som med Skier. Petterson från Amsterdam nyligen är ankommen,
 finnes till förs i åttio och sextondelar hos Carl Burgman uti huset N:o 150 i lilla rinken ne-
 dan för Ismangatan, samt Åræd och Citronjast i boutikket, goda Caffebror, och Engelsk Car-
 dus Tokat.

En Ricklig Man vill emottaga barn i pension, at indermera Gofebarn i Potinso, Toka och
 Fransiska Språken samt Kristwände, och des hustru flickbarn uti afhandla slags som under-
 rättelse fås derom uti Bokstaden wid Middarebus torget.

En ny bestäckt tvåstiftig Resewagn, som är et war hästar rätteligen kan dragas, är till sal-
 tu; under rättelse derom fås hos Mästare Ankan Harwetsats, wöende på Norrmalm och lilla wäl-
 tu; gränden wid Brunkeberg, mit emot för detta Ålindströmms huset.

En wacker Landrågendom är at arendera, med alt det Inventarium, 4 och en half mil
 ifrån Stockholm; närmare under rättelse fås uti huset N:o 9 wid Nörtorget och Lästmatars grän-
 den hwarest och wagnsbuss är at hyra.

Uti huset N:o 38 på wästerlånggatan och Gås-gränden 2 trappor up, bor nu den Mannen
 som tilldrene uti Lidningarne anmält sig at vilja antaga Disiplar at undervisa uti Arithme-
 tiken, Handels- och Bruds-Bokhålleri; tillika med Geometrien och Algebra, och kan därstä-
 des träffas från kl. 9 till 11 förmiddagarne.

Om någon är bogad, at nästkommande Witefaska bortorendera någon nått och artlig Gård,
 med god Åker, Ång, Kilerwain och mjällbete, ei långt ifrån Stockholm belägen, bebogade det sam-
 ma anmäla hos Hattkoffseraten Fischer wid Middarebus torget, då om willfaren man kan öwert-
 ens komma.

För några dagar sedan är en Rewers på gatan uplagen, som ägaren kan igån bekomma
 uti Kongl. Tryckeriet.

3 Direct. Galvii Wollada, äro följande Böcker till salu insatte; GUDS BEEK och Nwisa
 samt det böna och tillfäina Paradiset 24 Dal. Ekerås Spindlar 30 Dal. Gwensanders die
 Cher Gottes an irrommen Allen 4 Dal. Stånka Handlingar för 1755; sberka Awaratalet 1 Dal.
 ker 4 bre. Gaye Grammaticus på Danska 12 Dal. Mv Wendrocks Naturlunnighet 42 Dal.
 Handbol uti Tabeller till hisperda uti räkning 2 delar 6 Dal. Om Dal-uproret 3 Dal. Les Co-
 medies de Terence p. Mad. Dacler 12 Dal. Justinus 9 Dal. Kambocks Cötrich. 3 Dal. Kåte-
 bels om Jordmäners fruchtbarhet, samt Sten Widströms Jordmæg 3 Dal. Anledning till fiuta
 och laska Bomber med 12 koppr. 9 Dal. Königs Rædoms Dning 3 Tom. 12 Dal. Jhro
 föreläsningar öfwer Swenska Språket 1 Dal. 16 bre. Hübners Biolske Historien mit 104 kyp-
 fern 18 Dal. Gelfi Konung. Guffat den 1. Historie 2 delar 27 Dal. En sanningss åskares kon-
 tar 12 Dal. Genhemi Historia Philosophia 3 Dal. Apomajoris Dombot 12 Dal. Stockholms
 Historiska Bibliotek 1:sa st. 2 Dal. Almi itter-subterraneum cum fig. 8 Dal. Ledmans Bes-
 such von Filds-Whürgen mit Kupfern 8 Dal. Palmgwicks Mædra 2 delar 3 Dal. Wegenes
 Welt und Staats Geschichte 6 Dal. Puffendorfs Hist. de Eube 3 Tom. 9 Dal. Computatio
 cyclica 16 bre, Beskrifning om Ryssland 2 Dal. Hübneri introd. ad Hist. Politicam 1 Dal.
 Nyddli Kristium på Swensk wers 3 Dal. L'Amant Dill 1 Dal. 14 bre. Schwammerl 6 Da-
 ler. Endterns von offener trebs 6 Dal. Neue Versuche aus der Artzney-Kunst mit Kupfern 6
 ser Theil 4 Dal. Gatterers Genealogie und Heraldik 1762 mit Stammasn und Wapn
 24 Dal. Wufchings Auszug aus seiner Erdbeschreibung 22 Dal.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådigt Stadskåstelse Lippå Middarebus Ordningen. Dal. then 10 Augusti
 1762.

Kongl. Glotts Cancelliets förnyade Kundskåstelse, angående then afgift till Sj. Statens
 inquartering, som Utrikes gånde Påfågerare wid Tolags Kontoret böra erlägga. Dal. then
 26 Octob. 1762.

Rikts-Dags Lidningarni N:o 97. och 98.

Stockholms Heloblad.

Torsdagen den 6 Novembr. 1762.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Witobladet N:o 43.)

Om kroppens tyngd och lättbet.

The Naturkunnige ofdela thet ämne, hwar utaf alla kroppar sammansatte äro, uti twenne slag, kallande thet ena en egentliga, och thet andra en främmande materia. Med then egentliga följäs et sådant ämne, som hörer til en kroppens väsentliga delar, hwilla wid thes första bognad hafwa warit tillfädes, och så the ifrån then samma togas, uphöres kroppen, at widare vara samma wäsende.

Then läran om kropparnas tyngd och lättbet, är en sak, hwarmed the naturkunnige hafwa i alla tider haft ganska mycket hwarudbrö, och hafwa the wäl förmed uti en del kommit rättmätligen wida, men måste likwäl tillstå, at thet wid är ganska mycket, som the ännu intet kunna finna tillräckliga grunder til, hwarföre the på thet sättet behöres se än på et annat, och hafwa således intet fullkomligt begrep thesom. The äldre tidens Philosophi, såsom Aristoteles, om the som hans meningar tillgijne wore, trodde sig aldrig ha kommit ut med saken, så the sade: at tyngden i en kropp wore en qwalitas occulta, eller en förborgad egenhet, som alltid deriwe kroppen utdöre, och skulle uti kroppen hafwa sit egentliga hemvist. Hwar och en lärer wäl sielt hos sig finna, at thet tyngdens bestigning, så mycket mindre kan giwa enom et fullkomligt begrep om thes bestigning, som man utaf then samma wäl ser sieltwa Effectus, nemligen kroppens nederskand; men om sieltwa causa, som deriwe honom utdöre, har man ända ingen tydlig, ja icke en gång en klar, utan en confus och obscur idé, så wida then kallas en qwalitas occulta. Ännu mindre får man af thet tyngdens bestigning något begrep om proportionen huius causæ necessariorum ad producendum effectum, eller, hwar proportion skal vara emellan tyngdens krafter, som driwa kroppen utdöre, och samma kroppens krafter, som så emot samma tryckning. Ly then Mechaniska regeln står fast: Effectus pleni sunt huius causarum suarum proportionales: thet är: samma proportion, som thet är emellan

twenne eller flere krafter, hwilla gdra och wärla något, samma proportion är thet och emellan the thet sigtande fulla effecter och wärlan. Theutan, och som en kropp hafwer sig så wida indifferenter til hwila och rörelse, som thet är möjligt, at han kan vara i rörelse, han kan och vara uti hwila; men sådant icke kan se på en och samma tid; förthenfull, och emellan ingen ting sker förutan tillräcklig grund; så måste äfwen en grund och orsak wärla för handen, hwarföre en kropp then ena gången behöres se uti rörelse än hwila; then andra gången åter behöres se uti hwila än rörelse. Äfwen så de thet och bestöfat med en kropp, i anseende til directionerna; han har wäl sig så wida indifferenter til alla möjliga directioner, som thet är möjligt, at han kan röras uti them alla; men som sådant icke kan se på en och samma tid, i anseende thetill, at han på en gång ej kan fara mer än uti en enda; förthenfull måste en grund wärla för handen, hwarafat man kan förstå och förklara, hwarföre en kropp then ena gången fast mer äger then så närwarande direction än en annan. Til exempel: behöres far utdöre än utdöre, och hwert om, behöres utdöre än utdöre. Efter wi nu märka, at när en kropp ej widare blir understödd, han icke allmest blir satt utaf hwila uti rörelse, utan och röres uti en direction, som wärla utdöre, och thetne determinerade rörelsen, både til hastigheten och directionen, icke annars kan, än härskta utaf en kraft, i anseende thetill, at then är en sållan, icke mindre til alla förändringar än rörelser; förthenfull, och emellan then kraft, som trycker alla kroppar utdöre, är then samma, hwilken wi kalla Tyngd; astid finner man thet utaf, at så wida thet wärligen ges en grund och orsak til Tyngden, then, efter Aristoteles mening, ej kan wärla någon qwalitas occulta the förborgad egenhet; ly det kallas en qwalitas occulta, hwartil man icke kan träffa någon grund och orsak. The som bölla sig til then lärde Cartesius och hans Philosophi, trodde med honom, thet the kätte träffat sanningen; så the tillagnade lusten thetta nedtryckande kraften. Ly Cartesius med sina Discipular, så the wärla wisa orsaken thetill, hwarföre en sten, som kastas up i luften, faller tillbaka igen, sade: at thetta borde tillskrivas lusten, samt

thet tryckande tyngd. Men thetta som icke intet annat war, än at demonstrare incerta de ägva incerta. So för ut borde thet brustas, eller som en grundfats antagas, hwarjäre luften är tung och trycker utifrån, innan thet kan stina till en grundfats för andra hewis, som theruppå skola grundas. Thesutan så: thatta hewiset aldelis äfwie ända, så luft-pumpen af Herr Otto Grilke, upfunnen äst, medelst hvilken han lärde: maner, at utpumpa luft, och themed göra vacua eller sådana rum, som ifrån luften, eller åtmunstone ifrån then tunga och Elasticke luften till någon märkelig grad, befriade äro: ty som Cartesius och hans medhällare föresagwo, skulle en sten, som blifwe lastad upföre, af then drukt och kraft, som han af handen ånge, gå in infinitum, eller så långt spatium mundanum rälte; hwilket alt i sig sifw väl är riktigt, så wida en kropp beständigt fortjar uti thet tillstånd, hwaruti han en gång är sätter, så framt icke någon annan utwärtis orsak och kraft wore, som beswo honom tilbata igen till jorden, och thenna kraften, såde the, wara luftens tyngd och tryckning. Men thetta påstående kan så mycket mindre häfwa grund, som sedemera, igenom anstälta försök med luft-pumpen, är befunnit, ären kropp faller neder rätt så wäl i et vacuo eller luft-tomt rum, som thet, hwilket med luft är upplydt, fast än med alla fart. Wore nu luften orsaken till kroppens nederfallande, så är klart, at äfwen som han i et med luft upplydt rum, faller neder, äfwen ock skulle han i vacuo eller et luft-tomt, blifwa hängande, sitta: nam sublata causa tollitur etiam effectus, hwilket senare lit-wäl strider emot ärsjarenheten, som visar, thet han faller neder i båds rummen. Thesutan

som luften är en flytande materia, och thet, icke anledning af Hydrostatiske försök är befant, at the flytande materier tröcka på the fasta i mindre än the flytande till alla möjliga directioner, så see man ingen grund och orsak, hwarjäre icke the naturliga grund fast mer, aningen skulle aldelis blifwa sitta hängande uti luften, icke ock tryckas upföre, om bemäste luft skulle wara orsaken till tyngden: ty om kroppen wore mycket liten, så är ingen skilnad emellan then tryckning, som sker utifrån, och then som trycker kroppen upföre, och alltså borde, till sölje thetas, ingen rörlig kunna se: Skulle åter kroppen wara något stor, så allthenfund man icke kan neka, at then tryckning är större, som sker upföre, än then som weter utifrån: så see man theutaf, at sådana kroppar snarare skulle stiga upföre än falla utifrån, hwilket som thet strider emot all försjarenhet, förthenfulintyggar alt sådant, at thet är en kraft, som besändigt drifwer en kropp således neder, at thet direction uti fallandet, alltid är perpendicular till linea Horizontalls eller wattu-linien, hwarmed försöks then rätta linea, som kan dragas öfwan på wattu-brönen, af et sitta ständigt watten, hwilken wattu-brönn altid är på alla ställen sät, och går till lika högd, ifrån jordens medel-punct, som af ästlilige Hydrostatiska grund-sanningsat och försök, som klarligen lägga å daga watenets, så wäl som alla andra wätters ströfwande efter jämnwigten, och upstigande till lika högd, ifrån jordens medel-punct nogsomt bewises, hwarom seunderes, och wid et annat tillfälle skal widhöfjarens handlas.

Meteorologiske Observationer.

O. d.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 5. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
30 d	25:45	3. d.	W.	2 flart.	25:50	1. d.	W.	2 flart.	25:55	3. d.	W	flart.
31 d	25:55	3. d.	W.	2 flart.	25:70	1. d.	W.	flart.	25:65	2. d.	W	flart.
1 d	25:30	4. d.	W.	2 mult.	25:50	6. d.	W.	3 mult.	25:50	6. d.	W	3 mult.
2 d	25:40	6. d.	W.	3 mult.	25:35	8. d.	W.	3 mult.	25:38	7. d.	W	3 flart.
3 d	25:31	7. d.	W.	3 mult.	25:23	6. d.	W.	3 mult.	25: 4	8. d.	W	3 mult.
4 d	25: 5	8. d.	W.	3 flart.	25:31	7. d.	W.	3 flart.	25:35	5. d.	W	1 flart.
5 d	24:90	6. d.	W.	1 mult.	24 84	6. d.	W.	2 flart.	24:80	5. d.	W	1 mult.

Den 1. Julijåne. H. 10. t. 81.

ANNO 1762 d. 6 Novembr.

Politie-och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne:

Cancellie Rådet Eboval och Jagen. Wetterstedt ifrån Noersta Gräntien, log. på Källaren Kåst-
vitz. — Baron Stact von Holfstein, log. på Dwaendus Källaren. — Gendr. Bar.
Pofft, log. på Källaren 3 Kronor. — Secret. Döbel ifrån Pomeru, log. i Hof. Int. Dövels-
bus wid Noerkmalm's Borg. — Miss. Pätz; log. i huset N:o 24 wid Dövelsgatan. —
Kopparslag. Gesällen Hattbom, ifrån Noerksjöping, log. i huset N:o 45 wid Gidigatan.

I Stockholm äro ifrån den 29 October til den 5 Novembr. födde: 21 Gåbedarn, 26
Blide Barn, 19 Par Wigde, samt begrafne 30 gamla Personer och 36 Barn. (o) Ut-
märkte at ingen Förteckning ifrån den Födsamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 5 af Hettlig sula, 1 af Hån och Sting, 3 af Bröskisu-
fa, 1 af Ridsot, 9 af Alderdom, 1 af Mattande sula, 6 af Lungrot, 1 Drunknad, 1 i
Barnsked, 1 af Skidblugg, 1 af Wattusot. De 36 Barnen äro döde: 6 af Bröskisula, 2
af Slag, 1 af Dangiivensula, 3 af Kitbosta, 1 Dödsdöt, 1 af Lärstev-

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Medicin Doctoren Johan Elias Eldström. — Sadelmakare Ensam
Willa Holfst 73 år gl. — Skofstikaren Dröms Ensa 64 år gl. — Fångwaktaren Duse-
was Hustru. — 4 Barn. — (St. Clara) 4 Barn. — (St. Jacob.) Spårmakare En-
sam Anna Pauli 80 år gl. — Perusmakaren Carl Fredrik Beckman. — Lårogåskin
Christoffer Adam. — (Riddareh.) Handelsmannen Petter Jørgenson. — 1 Barn.
— (Tyska Förl.) Krigs Commisarien Abraham Steinmetz Ensa 74 år gl. — Handels-
man Berendt Sobes Ensa 88 år gl. — Murmålaren Joachim Welm. — Gull-Smeden
Fredrich Hendrich Klindt Son. — 3 Barn. — (St. Maria) Banco Vokbågeren Petter
Joachimson Eskander. — Styrtman Christian Sten. — Diverklåren Johan Schullers
Hustru 70 år gl. — Sidenwäware Gesällen Christian Hindrich Christenson. — Ensam
Mia Hulting 74 år gl. — Wines-Person Maria Lisa Frick. — 6 Barn. — (St.
Catharina) Capitain Johan Georg De Wahlber 79 år gl. — Ensam Anna Wiff 60 år
gl. — Ensam Catharina Lindström 72 år gl. — 7 Barn. — (Kongsholmen) (o)
(Finska Förl.) Pigan Anna Caupman 81 år gl. — Hustru Maria Larsdotter. — Wines-
dragaren Johan Wahlberg 60 år gl. — Målhus Drängen Hindrich Forselius 62 år gl. —
1 Barn. — (Ladugårsländ.) Kocken Nils Wrobeck's Hustru. — Pigan Margareta Eric-
dotter. — 3 Barn. — (St. Olof) 3 Barn. — (St. Johannes) Capitains Ensam
Freu Hedwig Tigerschöld 82 år gl. — Pigan Sofia Anderdotter 114 år gl. — Drängen Pite-
ter Dierberg. — 4 Barn. — (Barnhuset). — (Sheph.) (o). (Danvics Förl.)
(o) (Sabbatsbergs Bättigbus.)

Utskillige Fungiorer

Et Malm-och Sten-Cabinet, til et wacker antal Sluffer, samlat på en Resa genom
Svenska Bergslagen, är til köps, hwarem widare underättelse kan erhållas uti Klådmålare-
boden under N:o 4 på Österlånggatan uti Söderbergska huset.

En skicklig Man wil emottaga barn i pension, at informera Gofebarn i Latiniska, Tyska och
Fransiska Språken samt skrifwande, och des hustru skickbara uti allehanda slags sömm; under-
rättelse sås derom uti Bekädan wid Riddarhus torgi.

En ny bestäckt tvåstellig Reswagn, som af et par bästa lätteligen kan dragas, är til sal-
tu; underättelse derom sås hos Mälare-Ensam Hofversjats, boinde på noerkmalm och lilla wats-
tu-gränden wid brunkeberg, mit emot för detta Klådmålarehuset.

En wacker Landtägndom är at arrendera, med alle des Inventarium, 4 och en half mull
ifrån Stockholm; närmare underättelse sås uti huset N:o 9 wid Örtorget och Låsmakare-
gården hwarest och wagnshus är at hyra.

Uti huset N:o 32 på västerlånggatan och Gås-gränden 2 trappor up, bor nu den Mannen som tilldrottne uti Lidningarne anmält sig at vilja antaga Discipulat at undervisa uti Arithmetik, Handels- och Wits- och Bokhålleret, tillika med Geometria och Algebra, och kan därifrån des träffas från kl. 9 till 11 söndagsdagarne.

Idår som war den 5 hujus, dtil här i Staden bortköpt en Transport Sedel, för 200 Dal. Rant 3 den rättfärdige manliga som samma Sedel uppköpt, gde för rättvisan skul och gifwe det tillkänna uti Loviska huset på stora nysgatan 3 trappor up, omantet skal bederlis gen idållas.

Extra god Hoff. Sil uti åttan och sextondalar, Keut, Ruffin, Hoff, Knäset Tabak, Guds midlets Ost, samt Westphaliska skintor och Voloneter Marwurt, finnes för billigt pris till köps uti kryddboden wid Jerntorget och Alosthufet Engelen uti huset N:o 44.

En Gård belägen wid Pichare-torget och Sanktlands-gränden under N:o 9. är till salu; underåtillse fås i samma hus.

I Kongl. Tryckeriet: Boden finnes efterbljande Comedier och Tragedier: Svensk Sprått-hölen 3 dal. Oraclet eller Gudawäret 24 öre. Duetalio och Pyrrha 18 öre. Michel Jupas 1 dal. 16 öre. P Indiferet eller den om sin locka skrytande Cavallieren 24 öre. Den a la Modiska Cavallieren 1 dal. 8 öre. Den Jhånge Friaren 30 öre. Gode Nystrups seger 2 dal. 16 öre. Den Swartskuta 1 dal. 8 öre. De Lutiska Enkorne 24 öre. Glasve: örn 1 dal. 8 ö. Förlorade Sonen 1 dal. 16 öre. Mötesplatsen i indelstet 24 öre. Ledamöterns Tempel 12 ö. Ganningens Tempel 1 dal. 16 öre. Mammon 12 öre. Gudarnas Rådslag om Fruntjumbret må feia selt 12 öre. Vefändiga Herdinnan 1 dal. 20 öre. Melquin i Seroffen 24 öre. Amman 1 dal. Spring, eller den til hwat förwandlade Nympfen 16 öre. Aradne för sin förmanhet til Spindel förwandlad 1 dal. Menckelens Tempel 12 öre. Herkules på skilwägen 12 öre. Melquins Jägare-konst 12 öre. Frimurarne 1 dal. 16 öre. Brutus, eller Kätteken för Fädets neslandet 1 dal. 28 öre. Le Cid, eller den om heder råfånnde färlsten 1 dal. 16 öre. Agulus 1 dal. 16 öre. Les Graces eller Bedågligheterna, af Hr. Saintfoix 30 öre. Mittida 1 dal. 28 öre.

Novembr. Månads TAXA.

Hwarefter bljande Persjolar (beräknas i Stockholm, Anno 1762. R:mt)		
Bröd til et bre R:mt bde wäga.	En Kanna godt Dubbelt öhl	1 dal. 8 öre.
Hwetebröd 1 och 1 firo. Lgd.	En Kanna Enkelt öhl	" " 20
Strådt Råg bröd 2 Lod.	En Kanna godt Swag öhl	" " 12
Dito ostkrådt bröd 3 Lod.		
	R:mt	
Et Fat Dubbelt öhl	dal. 54: —	En Marc Färst Dye Stut eller Dwi-ge-Ridit
Dito En Tunna	42: —	En Marc Hel eller Half-god gjödd Kalf
Et Fat Enkelt öhl	27: —	En Marc Framferding dito
En Tunna Dito	22: 16	En Marc Walfherding dito
Et Fat Swag öhl	18: —	En Marc Färstöt
En Tunna Dito	15: —	Goda Drickes Lam såljes hwet 12, 13, 14, 15 a 16 daler.
En Tunna Spis öhl	2: 16	

af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Förbud, emot all sådan Handel, hwatigenom wise delar af Stog och Marc skän Skattehemman afhöndras. Dal. then 28 Sept. 1762.

Kongl. Stotts Cancelliets ytterligare Kundgibrelse, angående thit genom Kongl. Förordningen af then 16 October 1759 påbudne Sammanskott eller Bewillningen för Förskräde Fäststaber här i Staden. Dal. then 3 Novemb. 1762.

Riks-Dags Tidningen N:o 99.

Stockholms Heloblad.

Torsdagen den 13 Novembr. 1762.

Lärda Saker, och Rön.

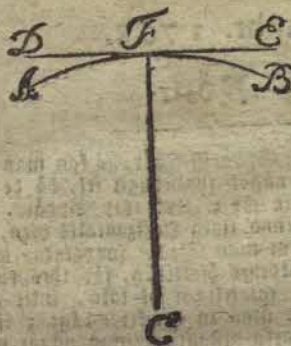
(Se Helobladet N:o 44.)

Om kroppars tyngd och lätthet.

N en del af the Naturkunnige vilja föregisva, at thessa naturliga krafter, som man eljest kallat tyngd, skal drifwa en kropp perpendiculäert neder emot jordens medel-punct, så at en kropps tyngd skal bestå i thes perpendiculäere spifande med sin direction til samma jord-klotets medel-punct, thet är wäl en mening, hwilken så wida anset för fullgittig och riktig, som thet grundar sig på thet hypotes, at jord-klotet ägde en så kallad Sphärisch figur; ty i then händelsen är klart, at som alla radii uti en Cirkel samt Sphæra, hwilka löpa tillsammans i medel-puncten, äro til thet ideras peripherie, och thet senarens diuertäg perpendiculäert (som uti Geometrien både förestås och bewijes) thet äfwen är klart, at alla the linier, som falla rätt neder på thet ideras peripherie, och thet senarens diuertäg, måtte thessil waka linea perpendiculäere, och således med Tangente Cirkul och Sphæra göra en rätt vinkel; men som sannolikare skal äro för handen, at jorden sät mer äger en Sphäroidisch figur, än en Sphärisch, thet är, up wid Polerne mera platt och neertryckt, än nider wid Äquatorn, emedan then halwa aris, som gör thet jord-klotets medel-punct up til Polerne intet är så lång, som then linien, hwilken går strån samma medel-punct til Äquatorn, följder thet utaf, at alle näst på wisa ställen, linierne gå perpendiculäert til Centrum Terræ, nemligen thet både Polerne och Äquatorn. Thet är nyligen tillförne nämt, at tyngden bestifwes såsom drifwande en kropp neder perpendiculäert, äminstone til linea Horizontalis eller wattu-linien. Hwåwid är til måfande, thet thessa linien är twigghanda. Then ena kallas linea Horizontalis vera, och then andra apparens vera kallas then, hwilken hwarje punct, thet alla delar, ligga lika långt belågna strån jordens medel-punct, så at thessa linien, i anseende thet, är en arcus Circuli maximi, eller en del af en sådan ring och Cirkel, som delar jord-klotet i twänne lika delar; som nu berättat jord-klot äger

nåstan en Sphärisch figur, så kan man och, utan at begå något speneligt fel, då de falla och anse jorden ide et klot eller Sphæra. Och emellan thessa linea Horizontalis vera, eller thet linien, som man således supponerar wara draggen på jordens diuertäg, för thes runda skapnad skal, egentligen at tala, intet är någon rätt linea, utan en Cirkel-båge; likwål kan man på forta distantiæ, utan något märkeligt fel uti uträkningar, anse thet såsom en rätt linea, för thet gancka ringa proportion, som en sådan på jordens diuertäg updragen linea, hafwer ill wela thet ofanteliga omkretsen, som thet första Cirkeln uti jord-klotet ägde thet Sphæra äger; ty emedan en sådan liten båge eller updragen linea, hafwer i förre anseende til hela thesse stora ringen, än et litet sandforn emot et stort sandberg. Och äfwen som et stort sandberg, som uti sig innehåller en oändelig böp små forn, såges med rätta äga samma högd, sedan et enda forn blifwit af wädret bortförd från thes högsta spets, som thet både, för en förtä lilla fornet af wädret blef bortförd: ty ihuru accurat instrumenter man i både händelserna brukade, til at afmåta samma sandbergs högd, skulle man finna thet allid enahanda, så wål när thet lilla fornet lågo qwaka på bergets topp, som sedan thet af wädret bortfördes, för thet orsaken skal, at thet lilla fornet hade en så gancka ringa, edre rättare sagdt oändelig liten proportion til hela sandbergets högd, at åtskillnaden intet kan märkas uti samma högd och således fel eller begås något fel, om man tager högden af sandberget i både händelserna för lika. Äfwen på samma sätt anser man och linea Horizontalis vera utan något fel, för en rätt linea, fast thet märkeligen är en Cirkel-båge uti jord-klotets första ring, och bestifwes således med rätta, at alla thes delar eller puncter ligga lika långt strån jordens medel-punct, hwilket är rätta egenfapen af en Cirkels peripherie, eller en Sphæras diuertäg, som af Geometrien är defant. Med linea Horizontalis apparens, förestås en märkeligen rätt linea, som uti en wäl punct edre wid (tangenter) linea Horizontalis wita.

Til exempel. Hatt E jordens medel-punct, och bågen A B et stycke af jord-klotets största ring (arcus Circuli maximi in Sphæra terræ) och således linea Horizontalis vera. Så är

linjen D E linea Horizontalis apparentis, som uti puncten F rörer wid linea Horizontalis vera A B, och gde tillika med semi-Diametro terræ C F en angulum rectum eller en rätt vinkel bestående af 90 grader, som uti Geometrien idersållas och bewises. Herr Hof-Rådets Wolf säger uti sina Elementis Mechanicis pag. 57. S. 176, at om linea Horizontalis apparentis, som i denna figuren är D E, intet är längre än 300 fot, eller 150 Swenska alnar, kan samma linea antagas, utan at begå något sonneligt fel, för Horizontalis vera. Kan nu sådant ske wid sådane linjer, som äro af 150 alnars längd, mycket mera kan en linea Horizontalis apparentis antagas för vera, när längderna äro mindre än 150 alnar. Sedan man nu betraktat tyngdens direction, wil man vidare tilse, at hvad proportion kropparnas tyngd wära mände, (ty

then idéan, om alla kroppar äga tyngd, wil man för wisa orsaker slut, til en annan gång bespara.) warandes bärwid til märskande, at om twänne kroppar äro på et och samma ställe på jorden, och hafwa lika distance från ths medel-punct, är theras tyngd proportionerad efter materiens mæktighet, som i them finnes. Til exempel: Sedan Dwidkilsitet är 14 gånger tyngre än watten, är klart, at en Cubie tum Dwidkilsiter innom sit skal, innehåller 14 gånger mera materia än en Cubie tum wata, och så vidare wid andra kroppar. Thenna tyngdens egenkap plåga Physici bewisa med thet experiment, om the ansålla uti Vocus eller et iskan luft utdrött rum, i hwilket befinnes, at en penning af Guld, hwilket är then tyngsta mätstallen, faller si fortare neder, än en såder, som är then lättaste kroppen nästan iskan samma högd, om the föra faller på lika tid iskan samma högd, komma the ock på samma ögnablick til botnen af källret, i hwilket the falla. Hwarutaf gdes et sådant slar: Guldpennings rörelse eller nedfallande, äfwen så wäl som sådrens, kan ej annorlunda anses, än för en wärkan af ths tyngd, och är thenna rörelsens kraft sammansatt utaf materien och hastighetens quadrat tillhopa, hwilket af Mechaniquen är bekant. Som nu hastigheten är then samma så wäl i Guld-penningen, som sådren, hwilka tillika i vocus nedersalla, som af the tär med ansållt förel kan förnimmas; ty är klart, at Guld-pennings tyngd hafwer sig så til sådrens tyngd, som quantiteten af Guld-pennings materia hafwer sig til quantiteten af sådrens ämne. Här om kan vidare läsa Herr Waller Romans wackra Disputation de Gravitate Corporum Terrestrium håden i Upsala år 1737. Hvad mera kommer at i ock tagas, angående kropparnas tyngd, tyngdens i watten, eller aschans hö wärför, efter thras åtskillnad in Gravitate specifica, äfwen tillfälle, at i det följande gnmärka.

Meteorologiske Observationer.

Nov.	Nl. 8. f. M.				Nl. 2. e. M.				Nl. 9. e. M.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
6 b	24:88	2. d.	W.	2 mult.	25:10	2. d.	NW.	2 mult.	25:28	1. d.	2	mult.
7 o	25:30	1. u.	S.	- mult.	25:10	2. d.	S.	- mult.	25:0	4. d.	2	rågn.
8 d	24:75	9. d.	W.	3 ström.	24:90	9. d.	W.	3 klart.	25:0	6. d.	3	mult.
9 d	25:10	7. d.	W.	2 klart.	25:14	8. d.	W.	1 mult.	25:10	6. d.	-	rågn.
10 d	25:11	2. d.	W.	- rågn.	25:15	7. d.	N.	- mult.	25:22	5. d.	-	mult.
11 v	25:22	5. d.	S.	- mult.	25:12	6. d.	S.	- rågn.	25:0	5. d.	-	rågn.
12 d	24:82	6. d.	SO.	1 rågn.	24:70	6. d.	SO.	1 rågn.	24:65	6. d.	1	rågn.

Dn 9 Sista Dw. Nl. 2. f. M.

ANNO 1762 d. 13 Novembr.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Commendeur Capitain Breitbohl, log. hos Hof-Skrifveuren Feldt. — Rättmästaren Peter man ifrån Norrköping, log. i huset N:o 53 wid stora Nygatan. — Capitain Spänpers och Rättmästare Petrius ifrån Drebro, log. i huset N:o 37 wid Regerings gatan. — Pleutenant 2 bulin ifrån Carlscrona och Candidaten Collin ifrån Upsala, log. i huset N:o 164 wid Köpmans gatan. — Auditt. Schenberg ifrån Pommern, log. i huset N:o 42 wid stora Nygatan. — Notarien Kahl ifrån Wisby och Koppars. Gesäll. Kullman ifrån Norrköping, log. i huset N:o 96 wid Hincickerinden. — Handelsmännen Lindström ifrån Dantzig och Brubn ifrån Aisl, log. på Rådaren Niga. — Handelsman Ekegren ifrån Hedmora, log. på Rållar. Sweriges Wagn. — Jacht-Lieut. Hoferts Hustru ifrån Westerst, log. i huset N:o 1 wid Waldemar Wretells gatan. — Studenten Kannegieffe ifrån Göttingen, log. hos Doctor Murckus. — Jungfru Engwilt ifrån Wrabstod, log. i huset N:o 138 wid St. Pauls gatan. — Bergsman Ewen Hanson, log. hos Parmmätaren Grönberg wid Slottsbacken.

I Stockholm äro ifrån den 5 Novembr. til den 12 dito födde: 30 Båbekarn, 25 Glicka Barn, 23 Paa Wigge, samt begrafne 40 gamla Personer och 22 Barn. (o) Utmärket at ingen Företning ifrån den Församlingen infommit.

De gamle Personer äro döde: 3 af Bröstsula, 4 af Wattusot, 1 af Stillsfut, 2 af Lärande sula, 6 af Yttlig sula, 5 af Alderdom, 4 af Slag, 4 af Tråba, 1 af Frel:ten, 4 af Lungiot, 1 af Förföning, 1 af Mags sula, 1 af Diarhe, 1 af Krottan, 1 af Wenerk sula, 1 af Colliqu. De 22 Barnen äro döde: 7 af Bröst sula, 1 af Koppot, 10 af Slag, 3 af Kildofka, 1 af Störbiugg.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Fångwachtaren Eric Duswa 64 år gl. — Stråddare Gesällen Dof Nasell. — Parmätaren Bergs Hustru 62 år gl. — Verugumakare Gesällen Petter Splwess. — Stads Soldaten Bengt Nygren. — 2 Barn. — (St. Olof) Entan Hedwig Söldvan 78 år gl. — Soldaten Petter Wäst 91 år gl. — En ofänd man Intagen af gatan. — (St. Jacob.) Hetsförelen Eric Wicksröm. — 2 Barn. — (Riddareh.) Tracturen Morins hustru. — Wägaren Sarnous Son. — (Tyksa Förel.) Råttmästaren Johan Ertz skoppes Förel. — Joweleraren Hendrich Wilhelm Meier. — 1 Barn. — (St. Maria) Kryddkrämaren Johan Wollund. — Jungfru Beata Keijner. — Snickaren Petter Lindman. — Synråtsmakare Gesällen Johan West. — Mur-Gesällen Eric Huddings hustru. — 1 Barn. — (St. Catharina) Entan Anna Nising 62 år gl. — Strumpwäwaren Arwid Hedwält. — Köpmans Entan Anna Maria Soor 88 år gl. — Mätaren Johan Clorberg. — Köpmans Hustru Lisa Kram ifrån Carleby 69 år gl. — 5 Barn. — (Kongsholmen) General-Adjutanten Hr. Bar. Georg Edwen. 73 år gl. — Samsmakaren Eric Romangoo — Wondelrängen Nils Gustafson. — Hustru Anna Lisa Seio. — (Finska Förel.) Wenden Johan Bertilsson ifrån Finland. — Hustru Christina Glock 60 år gl. — (Ladugårsländ.) Strumpwäwaren Dof Warkunds Hustru. — Afstedade Brandwachten Johan Lundbergs Hustru. — Timmer-Gesällen Lars Caldins Dotter. — 5 Barn. — (St. Olof) Tobaks Arbetaren Anders Gåstredms Hustru 62 år gl. — Mätaren Carl Bergman. — Pigan Wallborg Michrlshotter. — (St. Johannes) 3 Barn. — (Barnhuset) (o) (Skeph.) 1 Barn. — (Danviks Förel.) Hustru Anna Watsdotter ifrån Tyresö sockn. — Pigan Susanna Dofsdotter. — Timmerman Johan Andersson ifrån Fockmarks Bruk. — 2 Barn. (Sabbatsbergs Fattighus.) Entan Margareta Forsell 30 år gl. — Hustru Margareta Norberg.

Utskillige Fungitörelser

Alla sorter Faganer Worellainet af den här i Stockholms Stad, på Kongsholmen och Malmgårdén Mariaberg uprättade Worellaines Tobaksbyrå, för deras utmärkte gaddet, Persa och wackra

bet sedan allmänt bekante tillwärtningar, finnes och försäljes nu till ganska billigt pris här i Staden uti stora Kyrkjohvintan i huset N:o 72 hwarest för detta Knigges bod pålits, och nu Mariaberghs Porcellaine Fabriqns Försälgnings Bod: Skild är upfatt. Sålides finnes i denna Bod hwarjehanda hwit, blåhwit, Marzeise och emaljerade Tallrickar, Fat, Skålar, Terriner, m. m. Ede och Caffegods, m. m. neml. alt. hwad till Bord: Service och andre kuschebojs: fört samt the flere slags Decorationer och prydnads: wäror efter nyaste smak och modier wid denna Fabrique förfärdigas. Äwenledes finnes i denna Bod et litet partie til hwarejehanda så kallat utskotts Porcellaine, hwilke wäror, oagat thetas inwärtets godhet, allenast för en eller annan utwärtets selagthet skal, såljes til halwa och mindre wärdet. Til Publici tiensj och säterhet gifwes tillkänna, at alle these Kapaner Porcellainer äro måkete med Fabriqns: i bota, eller wid sidans: af hwart stycke påritade och inbrände särskilte tecken, neml. 3 ne kronor, samt kolskåwrens M S och E inunder. Weisene hwilke nu nyligen blifwit anseftligen och i möjligaste mätte minskade, så at ingen med skal kunna klaga öfwer wabeans dyrbet, äro äfwen med i toppar stucka, och wid Fabriqns: tryckte pris: sedlar efter Daler och öre top:mt på hwart stycke i rda the minke til the sörste sästade, så at ingen behöfwer fruckta för någon upbögning eller prisets ökande wid försäljningen, som och hädanefter ingen minut försäljning wid selswa Fabriqns kommer at pålits; så försäkras, at denne Försälgnings: Bod, skal så mycket för den hästiga afbögnings: slut möjlige år, städje wara försedd med the bästa och begärigaste Porcellainer. Alle the, som hädanefter wisja beställa någon Bord: Service eller andre Porcellainer, kunna sig derom annåla entbrea i denne Försälgnings: Bod, eller och på Mariabergh wid selswa Fabriqns, och försäkras, at hwat och en skal med möjligaste skonsambet och billigaste pris, til fullt nöje blifwa betent.

Som Exemplaren af Professor Herbolgs Minnes: och Schol: Atlas långesedan äro utgåne, och samma arbete likwät mycket efterfrågas och sökes, så är man sinnad at deras gde en ny upplaga, hwilken, wil GUD, til nästkommande Påst skal wara afsluts fördig. Pränumeration på denna nya upplaga a 30 Dal. Exemplaret emottages i Stockholm i Direct. Salsti Bokläda, och i Upsala hos Bokhandlaren St: mert, men i längre än til knawarande ährs slut, efter hwilken tids: utlopp ingen, hwarken Pränumerationens Sedel eller Exemplar, såljes ringare än til 40 Dal. Kopp:mt.

L Til köps åkändas, at par unga swarta Wagns: Hästar utan fel, Åminstone om 10 qwar: ters högd, om någon har sådana at afstå, sås: derom underättelse hos Handelsmannen Poween i Fabriqns: Bodan på norebro, emot utropet wid norrmalmns torg.

At Nyströms och Stolps Tryckerie är utkommit: Tankar om Penningars Wärdet, eller Afhandling om Wäxel: Coursen, grundad uppå Theorien af Penningars Wärdet i Inländska Handels: rættiten, af Edward Runarberg. Denne Tractat som är at onse som Andra Delen af det för: Kongl. Wetenskaps: Academiens af bemälte Auctor häldna och hos Directeur Sotylus tryckta Dal, såljes i Boklädan wid Riddarehus torget för 6 Dal. Kopp:mt Exemplar. Dets: sammanfädes finnes och en öfwerjättning, under titel, Den Wälsignade Korfögöngaren för 12 öre. Undersökning, huru wåre Conerbruk bäst må kunna upbielwas genom Prämit 27 öre. I Cu: En Ästli öfwerwinnetiga kändedom i Dal. 24 öre. Underwising om Italienska Bygnads: sät: tet med 4 stöna top:st. 4 Dal. 16 öre. Äfwen en Samling af wackra lrb. Ibiologiska böcker och några nya recedifningar.

Gården N:o 33 på stora Glasbruk: gatan är til salu; underättelse fås uti huset N:o 44 wid Kievsbron och nygården.

Rötden Onsdags afton, är förlorat emellan Regerings: och Köpmangatan et Wärdetings Instrument på 72000 dal. Krom. En Intetaling i samma Egendom på 30000 dal. Kopp:mt. Jämte Jakte: Beswret å beröde Egendom. Om som ingen sig häraf betiena kan, så behagade den, som dese Documenter uphittat, det tillkänna gifwa i Huset N:o 188 på Köpmansgatan. Des: omal skal försköllas med 18 Dal. top:mt.

At Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts Nådige Wäbud, om en uttreligare försättning til hämnande af öfby och st: gring i riket uppå Landmannas wäror här i Staden. Dat. then 28 Septemher 1762.

Kongl. Maj:ts Nådige Kundgidelse, angående Låns inbetaling i Bauxer, Dat. then 17 November 1762.

Konst: Stotts Cancelliets Kundgidelse, angående ceterisnad af 24 S uti Kongl. Maj:ts then 31 October 1760 utfärdade Nådige Reglements: för Portt: Chaise: därarne här i Staden. Dat. then 8 November 1762.

Riks: Dags: Tidningen N:o 100.

Om emedan N:o 100 af Riks: Dags: Tidningarne i dag utkommit; Ästli inbetafes uti Kongl. Tryckerie: Bodan, af dem som däestådes icke äro ährs: pränumerationer, 6 dal. Kopp:mt. emot quittener på continuationen, wid nästa Nummers: afhämlande som är N:o 101.

Stockholms Meloblad.

Lördagen den 20 Novembr. 1762.

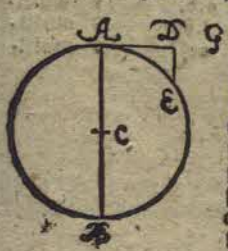
Lärda Saker, och Rön.

(Se Melobladet N:o 45.)

Om Kropparnas Centrifugal så väl som Centripetal Kraft, eller theras Kraft, at draga sig från en Medel-punkt, så väl som til then samma, med ther af följande nyta.

Shurwål kropparna, som finnas på jordens öfverflät, eller i thes löste ämnen, hafwa jemte sin tyngd, hwarom i Anmärkningen til föregående Ämne är förstått, en annan kraft, hvilken kallas Centrifugal-kraften, som therruti består, at the under jordstoftets motu Vertiginis, eller hvarlufwande omkring sin axel, bemöda at draga sig ifrån thes medel-punkt; Dock hafwer then Älwfte Skaparen förordnat en annan therrmot stidig kraft, som är tyngden, hvilken medelst sin tryckning (gravitation) håller alla the på jorden befintliga kroppar tilbopa, at the intet ifrån hwarandra falla, hwarigenom hela jord-stofet, och thet land, som emellan thes delar är, skulle sönderstöras.

At så så mycket redigare begrep om thesna saken, är nödigt, at förut något nogare tillse, hwaruti thesna Centrifugal-kraften egentligen består, samt ansåa, hvad man utaf ärfarenheten och ansålla försök om thesna kraften lära kan. Herr Hof-Rådet Wolf, uti sina Elementis Mechanicis pag. 635. §. 428. beskriwer thesna kraften på thetta sättet: „Vis Centrifuga est, vis, qua mobile Circa centrum aliquod revolutum, ab eo recedere ponatur. Thet är: Centrifugal, kraften är en sådan kraft, medelst hvilken en kropp, som röres omkring en viss medel-punkt, beständigt bemödat sig at wila ifrån samma medel-punkt. Til exempel, Om kropp

pen hade sin rörelse omkring medel-punkten uti Cirkel-kraften ACB , bödo han till, at uti hwar ös en punct af thesna omkretsen, wila ifrån samma sin kroliga rörelses bahn, til en rätt. Så som så han wore uti puncten A , skulle han böda till at gå ifrån Cirkel-

bågen AE sin krolige bahn til A , som är Tangens Cirkuli. Wore nu ingen ting, som hindrade eller stode emot thesna kroppens Centrifugal-kraft, eller afwikkande ifrån medel-punkten C , skulle han och wärfeligen gå linien AD i stället för bågen AE , och thet på samma tid, så at om twenne kroppar på et och samma ögnablick gingo ifrån puncten A , af hvilka then ena gingo bågen AE , och then andra gingo uti Tangente AD , skulle thesna senare så snart wara i puncten D , som then förra i puncten E , så linien ED wore måttet, som utwiste then kroppens Centrifugal-kraft, hwilken gingo uti Tangente AD eller en rätt linie: ty så långt har han wilst ifrån medel-punkten C , som linien DE är lång til, sedan han uti A dragit sig ifrån sin Cirkel-runda rörelse. Om man nu therrmot ponerar, at en kropp skulle til följe af thes intrycks kraften, rödas uti en rätt bahn, til exempel uti linien AC , och therrjemte skulle drifwas af en annan kraft, nemligen af thes tyngd, (hwilket senare hwar och en lærer midt, så wido bemäkte kropp består af et wilst ämne, som har sin behöriga tyngd) så följer therrat, at-aktibersfund tyngden drifwer kroppen til en viss punct, och i ansesende therrtil kallas vis Centripetal, kroppen således i widare komme at gå och rödas uti then rätta linien AC , utan uti then kroliga AE . Äfwen som nu Centrifugal-kraften bemödat sig, at drifwa kroppen uti then rätta linien AC , så bemödat sig Centripetal-kraften, at draga honom ifrån then samma, til en sådan rörelse, som sker i en krolig, neml. antingen Elliptisk, Cirkelrund eller någon annan. Slutte nu äfwen twenne kroppar på en gång gå ifrån puncten A , af hvilka then ena gingo uti sin Centripetal-kraft, medelst hwilken han droge sig ifrån then rätt-liniga rörelsen uti linien AD , til en krolig uti bågen AE , uti hwilken han komme närmare och närmare til medel-punkten C , men then andra kroppen behöfde sin rätt-liniga rörelse uti Tangenten AD . I then händelsen skulle then senare, som har then rätt-liniga rörelsen uti Tangenten AD , så snart komma til puncten D , som then förra, hwilken, til följe af sin Centripetal-kraft, belommit en Elliptisk, Cirkel-rund eller någon annan krolig rörelse, komme til puncten E på bågen AE , hwilken

Kan anses såsom lika stor med Tangenten AD , så denna bågen är oändelig liten, i hvilket fall linjen DE blir måttet, som afmäter den kroppens Centripetal-kraft, som drager sig från den rätt-linjiga rörelsen i Tangenten AD , till den kroliga uti bågen AE : ty så lång, som denna linjen DE är, så mycket närmare har och samma kropp kommit till medel-puncten E , sedan han sådt den kroliga rörelsen, än om han behållit den rätt-linjiga i Tangenten AD . Nu som äroven denna linjen DE i flera händelser, war själwa måttet, som afmätte kroppens Centri-fugal-kraft, som drog sig medelst den samma, från den krol-linjiga rörelsen uti bågen AE , till den rätt-linjiga i Tangenten AD : ty är klart, at en kroppes Centri-fugal och Centripetal-krafter äro lika store, när bågen AE är oändelig liten; så wida the båge med et och samma mått, nemligen en lika lång linea afmätte blifwa. Ty i den händelsen, at bågen AE som sådes är oändelig liten, kan han anses såsom rectificerad, eller utsträckt till en rätt linea, hvilken är lika lång med Tangens AD , och såas både thesa krafterna med et allmänt namn wäres Centrais eller Cental-krafter. Af ärfarenheten läser man och sånna kropparnas Centri-fugal-kraft, under thesas rörelse omkring en wäl medel-punct. Ty om man, till exempel, lägger en sten uti et strumpband, och slungar bandet med den theruti liggande stenen omkring uti en rund rörelse, hwars medel-punct är uti banden, känner man tydligen, huru samma sten, medelst sin Centri-fugal-kraft, söder at draga sig utur samma runda rörelse, till en rätt-linia, som sker uti Tangent-Circuit, i thet han ständigt blader till at falla utur slungebandet. Likaledes om man

winkertiden på isen, såfar en liten släda medelst en låg stång uti en windstock, söder samma släda, medelst den långa stängen, omkring äfwen i en Cirkel-rund rörelse, hwars medel-punct, är i själwa hjert- eller windstocken, uti hwilken den långa stängen, hwilken omkring för e slädan, såsom en radius eller half Diameter (twär-linea) såfad är, så skal thet, som sitter på slädan, rast än han sitter i en rätt position, altid tyck, thet han wil falla utaf slädan, i gånnetet så slädans rörelse sker med någon baslighet omkring windstocken; utaf hwilket alt, man kan göra så wäl thet säkra slutet, at denna känslan och tyck, som thet åkande baser, at han ständigt tyckes willa falla af slädan, är intet annat, än thet Centri-fugala kraft, som både slädan, och thet som på honom sitter, häwar, at under thet Cirkel-runda rörelsen wila från medel-puncten, som och, at justerare rörelsen är omkring en medel-punct, ju södere är och denna Centri-fugala kraften, utom thet, at denna kraften storleik mycket bläs, i proportion efter materiens tyckhet, uti thet omkring medel-puncten rörelse kropp. Hwad an och öfjet, at om twenne kroppar, till exempel twenne flöt, bestå af samma slags ämne, måtte thet flötet, som södere är, häwar också en södere Centri-fugal-kraft, när basligheten å demse stor är lika, än thet flötet, som mindre är. Ty som hwat och en partikkel, rätt så wäl i thet södere som mindre flötet, under thet Cirkel-runda rörelsen, häwar sin wilsa det af Centri-fugal-kraft, så är klart, at när alla flöt-partikkelarnas Centri-fugal-krafter sågas tillhops, summan af Centri-fugal-kraften måtte blifwa södere uti thet södere flötet, eller hwat kropp thet wälst wara må, än uti thet swärre, hwars delar äro mindre till antalet.

Meteorologiske Observationer.

N:o.	St. 8. f. m.			St. 2. e. m.			St. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wäd.	Bar.	Therm.	wind. wäd.	Bar.	Therm.	wind. wäd.
13 b	24:74	5. d.	W. 2 mult.	24:82	4. d.	W. 3 rågn.	25: 2	4. d.	3 mult.
14 c	25:17	1. d.	S. - flart.	25:15	4. d.	SW. - mult.	25:10	3. d.	2 rågn.
15 d	25:35	1. d.	N. - mult.	25:46	1. d.	N. - mult.	25:55	1. u.	1 flart.
16 e	25:65	1. u.	NW. 2 mult.	25:82	1. u.	W. 1 flart.	25:91	3. u.	3 mult.
17 f	25:84	2. d.	W. 2 mult.	25:70	5. d.	W. 3 mult.	25:60	4. d.	2 mult.
18 g	25:55	7. d.	NW. 3 ström.	25:55	6. d.	W. 2 mult.	25:55	5. d.	2 mult.
19 h	25:60	1. d.	W. - flart.	25:65	4. d.	W. - flart.	25:70	2. d.	2 mult.

Den 15 Noväns kl. 10. f. m.

ANNO 1762 d. 20 Novembr.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Capit. Moberg från Köpenhamn, log. i huset N:o 20 wid Odens gränd. — Pleut. De Lubre från Posen, log. i huset N:o 134 wid Skerpedron. — Pleut. Mozellus från Stralsund, log. i Hamilla ike huset. — Pleut. von Eben, Reg. Adjutant von Kotben och Fend. von Stedingk med deras Drengar, log. i huset N:o 47 wid Nygränden. — Handelsmän Rothman från London och Öberg från Cadix, log. i huset N:o 128 wid stora Nygatan. — Commr. Norwall, log. i huset N:o 30 wid Nytorget. — Kafelugnsmakare Gerså. Alms från Nidel, log. i huset N:o 43 wid Regeringsgatan. — Conslap. Fogel från Holland, log. hos Brygg. Vidre Fogel.

I Stockholm äro från den 12 Novembr. til den 19 dito födde: 21 Gåbber, 18 Glicka Barn, 19 Pär Wigge, samt begrafne 23 gamla Personer och 22 Barn. (o) Utmärker at ingen Förtreckning från den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 1 af Andekäppa, 5 af Lungfot, 3 af Wottusot, 2 af Hittlig feber, 5 af Slag, 1 af Upsala feber, 2 af Hittlig feber, 3 af Alderdom, 1 af Drott-sjukan. De 22 Barnen äro döde: 20 af Slag, 2 af Daggiswen sjuk.

Ämnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Handelsmannen Eric Norman. — (St. Clara) Sergeanten Petter Hedmans Hustru. — Rottaren Jonas Gulckströms Enka 60 år gl. — 2 Barn. — (St. Jacob.) Entan Blomberg 63 år gl. — (Riddareh.) 1 Barn. — (Tyska Förs.) (o) (St. Maria) Sälketmästaren Christoffer Diederich Richbergs Hustru. — Afskedade Sallanten Pors Norman 69 år gl. — Wurgesällen Petter Lindgrens Hustru 60 år gl. — Pigan Catharina Injulanter. — 1 Barn. — (St. Catharina) Hwettstärare Hustrun Herman 65 år gl. — Jungfru Stina Bromack. — Entan Anna Stale 67 år gl. — Stomatare Gersåen Carl Pihquist. — Pigan Catharina Fristedt. — 7 Barn. — (Kongsholmen) 3 Barn. — (Finska Förs.) 1 Barn. — (Ladugårsländ.) Klåddrängs Entan Juliana Brita Winbom 61 år gl. — Entan Margareta Tullghals 60 år gl. — Entan Brita Starman. — 4 Barn. — (St. Olof) Kopparslagaren Carl Kruger. — 2 Barn. — (St. Johannes) Lieutenantens Entan Anna Regina Rosenkrantz 82 år gl. — Afskedade Brandwäcken Johan Wittb.påus 62 år gl. — Pigan Christina Wennerberg 69 år gl. — Drängen Nils Hålanfön. — 1 Barn. — (Barnhuser) — (Skapsh.) Emma merman Petter Åkerblom. — (Danviks Förs.) (o) (Sabbatsbergs Fattigbus.) Entan Catharina Skillman 63 år gl.

Utskällige Fungörelser

Alla sorter Japaner Porcellainer af den här i Stockholms Stad, på Kungsholmen och Mölne-gården Mariäberg upprättade Porcellaine Fabriqves, för deras utmärkte godhet, storle och wackerhet redan oöfämt bekante tillwärfningar, finnes och försäljes nu till ganska billigt pris här i Staden uti stora Kyrkiohrinken i huset N:o 72 hwareth för detta Snigges bod hålles, och nu Mariäberg's Porcellaine Fabriqves Försälgnings Bod: Sköld är upsat. Således finnes i denna Bod hwarskanda hwite, blåhwite, Marssill och emailterade Tallstakar, Fat, Skålar, Ferriner, m. m. Tbe och Caffigods, m. m. neml. allt hwad till Bord-Serwyker och andre husbehöfs-sårlil samt the flere slags Decorationer och prydnads-wahror efter nyaste smak och modeller wid denna Fabrique försärdigas. Älwenledes finnes i denna Bod et litet partie til hwarskanda så kallat utskotts Porcellaine, hwilke wahror, oagtal theras inwärtets godhet, allenast för en eller annan umärktes selagthet skul, säljes til halwa och mindre wärdet. Til Publict tiens och säkerhet gifwers tillkänna, at alle these Japaner Porcellainer äro märkte med Fabriqvens i botn, eller wid sidan af hwart stycke päritade och inbrände särskilte tecken, neml. 3 m kronor, samt bokstäwene M B och E i number. Priserna hwilke nu nyligen blifwit anseeligen och i mödeligaste måtto minskade, så at ingen med sål skal kunna klaga öfwer wahrans dyrhet, äro äfwen med i kopparskudne, och wid Fabriqven till ett pris: sedlat efter Dalex och the lepr:mt på hwart stycke från

Det minke til the bedste fæstede, så at ingen behøver frukta for någon uphöjning eller prisens öfande wid försäljningen, som och hädanefter ingen minut-försäljning wid selswa Fabriqven kommer at pållas; så försätras, at denne Försäljnings- God, skal så mycket för den hastiga af- gångs Pul indlygt är, sådse wara försedd med the bästa och bergärligaste Porcellainer. Alle the, som hädanefter wilja beställa någon Bord- Service eller andre Porcellainer, kunna sig derom anmäla entbete i denne Försäljnings- God, eller och på Mariäberg wid selswa Fabriqven, och försätras, at hwat och en skal med indlygtaste Rönksamhet och billigaste pris, til just nöje blijwa betjent.

Som Exemplaren af Professor Jernhogels Minnes- och Schol-Atlas länge sedan äro utgå- ne, och samma Arbetet likwäl mycket efterfrågas och söles, så är man sinnad at deraf göra en ny upplaga, hwilken wil GUD, til nästkommande Påsk skal wara aldeles färdig. Pränumeratjon på denna nya upplaga a 30 Dal. Exemplaret emottages i Stockholm i Direct. Salvii Wollåda, och i Upsala hos Bokhandlaren Steinert, men ej längre än til innwarande åres slut, efter hwilken tids öfroppl ingen, hwarken Pränumerations Sedel eller Exemplar, såljes ringare än til 40 Dal. Kopp: mt.

Den 10 siffledet, är förlorat emellan Begerings- och Köpmangatan et Wärdnings Instrument på 72000 dal. R:mt. En Inledning i samma Egendem på 30000 dal. Kopp: mt. jämte Faste-Reserwet å berörde Egendem. Da som ingen sig häraf beriena kan, så behogade den, som dese Documenter upplittat, det tillkänna gifwa i Huset N:o 188 på Köpmansgatan. Dese omak skal förskyllas med 12 Dal. Kopp: mt.

Uppå Södermalm emellan beiwärs- och Hornögatorne, snedt öfwer det nya torget, är et nylligen upbyggt Stenhus under N:o 46 om 4 wåringars högd, som består af 30 elorum, twenne kalrum, 5 st. hwålsta klåkrat och twenne gatubodar, samt en stenfatt brunn, å sti och egen grund, försäkrat på 12 års tid, til salu; underrettelse om priset, sås hos ägaren som bor i samma hus.

På Lönnelsö Sättegård wid Strengnäs, finnes ännu til salu allahanda Kreatur, så som en wacker hop ung Vostup, goda Får af Spansk och Engelsk slag, goda Swin, Angoriska Getter, och flera goda Stora; den som finner sig begad at these köpa, behogar derom correspondera med Majoren Winding, som där sammastådes något öfwer Jubihelgen kommer at wiffas.

Et Malm- och Sten- Cabinet til et wacker antal puffar, samlat på en resa genom Swenska Bergslagen, är til köps; hwat om underrettelse kan erhållas uti Klådmållare boden under N:o 24 på Österlånggatan uti Söderbergka huset.

Uti Sundbergs bod, snedt emot Cron- Apotheket, finnes följande til billiga priser, nemligen extra goda Caffeböner, Bomull, Bomullsgarn rådt och dwitt, finare och gröfre sorter, Engelsk Tobak i Carduser, bästa Plus- Lalg samt formlus, holländsk Sil uti sextondelar som i dese dagar med Skiep. Heitman är inkommen, samt diorse siden och påt- wäbtor.

En twåstiftig wäl giord ny Wagn, är til salu i Fortifications Capteuten Jungs bus N:o 54 på norrlands gatan.

Stad och Wagnrum är at hyra uti huset N:o 13 på Drottning- gatan in wid Pyrami- detne, däråst åsven tillfått är, at på längre och kortare tid insätta wagnar och åkroon.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Majests Nådige Resolution uppå the Allmänna Beswår och Ansöknigar, som These trogne Kriegs- Besäl af the Indelte Regimenter til Häst och Fot i Swertige och Finland, samt Ammiralitetets Staten, wid nu öfwerståndne Riksdag i underdånigdet andragit. Dat. then 26 Julii 1762.

Kongl. Majests Nådige Kundgörelse, angående Genealogiers insändande til Alddarhus- Direction öfwer hwar Aeliga Familje. Dat. then 10 Augusti 1762.

Kongl. Majests Nådige Kundgörelse, angående Fri indyrel i Riket, till widare, af all- handa Spannewäl och Örn, emot lindring i afgiftern. Dat. then 5 November 1762.

Kongl. Majests Nådige Bref til wederördrande Land- Höfdingar och Eder, angående Bes- sättnings- och Casation- Wönskingar wid den indelte Armeen. Dat. then 5 November 1762.

Kongl. Majests Nådige Kundgörelse, angående et Inrikes tillgörande Rån af Specie Mynt eller Guld och Silwer. Dat. then 17 November 1762.

Riks- Dags Tidning N:o 101.

Stockholms Heloblad.

Tördagen den 27 Novembr. 1762.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Helobladet N:o 46.)

Om Kropparnas Centrifugal = så wäl som Centripetal = kraft, eller theras Kraft, at draga sig från en Medelpunkt, så wäl som til then samma, med ther af följande nytta.

Så samma sätt såges man och med rätta, at, så twenne kroppar, som bestå af et och samma slags ämne, hafwa olika storleker, then kroppen hafwer en större tyngd, eller Centripetal = kraft, som större är til utsträckning, när materiaens densitet eller tätthet eljest är lika, än then, som mindre är. Ty som hwar och en del i en kropp har sin Centripetal = kraft eller tyngd, så måste summan af alla thesa krafter blifwa större, när delarna i en kropp äro flera, än så the äro mindre til antalet. Thenna Centrifugal krafter i kropparna wid then krofliga rörelsen, antingen then är Cirkelrund, Elliptisk, eller någon annan, är och orsaken ther til, hwarsför man uti wind:örning wid en gruswa, som fler til Malms-Gräbergs- eller Jordås utfordring utur diupit, finner, thet hästarna, som löpa uti winden omkring windslocken, och således uti en Cirkel = rund rörelse, alltid wissa draga sig ifrån hirt: eller windslocken. Ty under sit omlöpande, förspörja the uti sina kroppar, hwilka af både fasta och flytande delar, samt af et wist ämne således bestå, thenna Centrifugal = krafter, medelst hwilken the beständigt willa wika ifrån sin rörelses medel = punct, thesöre hafwa the af nöden, at medelst en annan emot thenna Centrifugal = kraftern stridig kraft, hålla sig närmare in til medel = puncten af sin rörelse, som är wind: eller hirt: stockens delars cobasson, på thet the ej må wika thet ifrån och fara uti en rätt = linig. Och ju fortare the löpa uti winden, ju större blifwer thesas Centrifugal = kraft, och så mycket fastare måste the hålla sig in til windslocken. Som thet nu med åtföljiga sätt är af Mathematicis bewist, at jordklotet äfwen hafwer sin motum vortiginis, eller en gång hwart dygn wänder sig omkring sin arel, så måste äfwen the på jordklotet befintliga ting, igenom samma Cirkel =

rund rörelse, så en Centrifugal = kraft, medelst hwilken the under sin rörelse, hwart the ra omkring sin medel = punct (då at wika ifrån then samma, til en ny rörelses direction thes uti en rätt linia, och uti thetta kropparnas be-middande, at wika hwart thea ifrån sina medel = puncter, igenom hwilka alla jordklotets aris går, bestå egentligen theras så kallade lätt-het, ja dependerar theraf hel och hällen. Ty som hwar och en kropp bestå af et wist ämne, med hwilket, i proportion efter thes myckenhet, alltid en wist grad af tyngd är förenad, så är klart, at också hwar och en kropp, i anseende til sin materia, alltid skulle draga sig nederåt, thet wore så antingen til jordens medel = punct, som the måste Mathematici och Popsiel hålla före, eller perpendiculart til jordens dimertåg, och til följe therat nedertala, när then i högden upkastas. Uti thetta anseende, nemligen, til en kropps ämne, kan man säga, thet en sådes eller dun, som och bestå af sit ämne, äfwen så wäl hafwer en wist grad af tyngd, och flyttar til jordens medel = punct. (Hwilken är alla här på jorden befintliga materiska tingssformål) som thet tyngsta quacksilwer, fast än thetta senare hafwer en långt större tyngd at trycka nederåt, än then idera. Men oagtat then stora åtskillnad uti tyngd, som kan wara emellan these både kroppar, kan man dock intet tillägga fiäden then egenkroppen, at hon skulle wara lätt och draga sig ifrån jordens skärpa, eller och thes medel = punct, uti hwilka hon, i anseende til sin materia, och theraf här-edeonde lika grad af tyngd, äfwen så wäl drifwes som quacksilwer, fast i olika grad, så framå icke något annat worer, som gifwer henne thenna Centrifugal = kraftern eller lättgheten, medelst hwilken hon antingen gifwer sig upåt, eller och i någon annan direction. Thet är en helt ofstridig sak, at en och samma causa kan intet gifwa en helt stridig effectus. Som nu en fiäder utaf sin materia får tyngden, eller directio-nen nederåt, kan hon intet af then samma få en hel stridig direction upåt, titer hwilken hon såges wara lätt, utan måste then samma somma annorstädis ifrån. Och som man af årfarenheten finner, at en kropp, under then Cirkel = runda rörelsen omkring en wist medel = punct, får en Centrifugal = force eller kraft, at draga

sig iftån samma punkt, och mistar så mycket
 af sin tyngd eller Centripetal-kraft, som the-
 na Centrifugal-kraften är stor till; ty är och
 sannolikast, at jordklotets öfverflätande omkring
 sin axel, är thet samma som gifwer the på
 thet samma befintliga kroppar, som och tyngd,
 som innom thes sked i innslutne äro, thena
 lättbeten eller Centrifugal-kraften. Theana kraf-
 ten är och af then egenkap, som öfwan förmått
 är, at then tillväxer i proportion utaf hastig-
 heten, som finnes i then Cirkel, runda rörel-
 sen, så at ju snålar then är, ju större bli-
 wet Centrifugal-kraften. Sam nu rörelsens
 storleik endast dependere utaf månens myckenhet
 i kroppen, och thet rumm till längd som han
 på en viss gifwen tid igenomfar, thet är thes
 hastighet, och Centrifugal-kraften öfwen depen-
 derar af thet samma, så är klart, at jordklo-
 tet, som är en så ganska stor kropp, och innom
 et dygn wänder sig omkring sin axel, måste
 hafwa en ganska hastig rörelse, och i fölle the-
 af, måste the på jordklotet befintliga kroppar,
 eller alla thes delar, så en ganska stark Cen-
 trifugal-kraft, och skulle således oundwiltigen
 lifran hwarandra stigas, så fram icke tyngden
 eller Centripetal-kraften wore, som mest till
 tryckande (gravitation) håller samma bånd
 tillhoo, jordklotets delar fins emellan. Här om
 skrivet Herr Derham således i sin Astro-Theo-
 logi. Lib. 6. Cap. 2. pag. 94. „Som wi
 „ponera, och i fiende bolen noggsamt wijat, at
 „hwar och et af the blimmiska kloten löper
 „runt omkring sin axel, så finnes jemte the
 „redan ansförde förmanerne, ännu en stor nytta,
 „som tyngden till wår gen jords och the diriga
 „klorens wärkelige wägnar, bästa, och uppe-
 „hållande föror alar, nemligen, at the blim-
 „wäla och idwarade emot Centrifugal-förren,
 „så the wända sig omkring, eller h-äwa the-
 „dageliga rörelse. Ty sanneligen, om et så
 „dant bånd, som gravitas är, wore intet till

„hwarigenom theas delar bödos till samman
 „så skulle thena sålla oundwiltigen af så
 „hora klot, lättligen ibrakas, at the sprung-
 „stoden. Detta skulle nödwändigt wederska-
 „kas wåre igit jordklot, som innom en timas tid
 „far öfwer 1000 mil. Ty som thes Diameter
 „är 7977 mil; Allé Circumferentien 25034 mil,
 „hwilka tal, så the delas i 24 timar, gör om-
 „hwändingen på en tima 1043 mil. Och som
 „jordklotet består af jord och wata, hwilka öf-
 „wäta materien ty kunde the intet emotstå
 „theana oundwiltigen, hwilken Centri-
 „fugal-kraften wår (äwan oundwiltigen, ibland the
 „delarna i tyngnet, som äro omkring linien
 „eller Äkvatorn, (the Centrifugal-kraften är
 „afkraftkast, hwarom frants och, besaken the-
 „till kommer at ansöras) nödwändigt förör-
 „sakas måste. En oundwiltigen, som mycket lätt
 „skulle så i lönder och förörd jordens delar,
 „som et hjul eller et klot, så thet hastigt dra-
 „gits omkring, kastar lifran sig thet widhö-
 „gande demb eller wataet. Men wåre jordklot
 „blifwer igenom sin tyngd idwarat emot the-
 „na Centrifugal-kraften. Ty igenom sin gra-
 „vitation eller tryckning emot en viss punkt
 „lyt må wåre jordens medel-punct, eller någon
 „annan, håller tyngden alla jordens delar så stilla,
 „at the på intet ställe blifwa liggande. Äwen thet
 „samma skulle också hånda the diriga stora wäl-
 „dines kroppar, såsom Solen, hwarom Derham
 „öfwen på öfwan ansörde skälte pag. 95 så-
 „ledes skriver: „Solen: hwaras omkrets är
 „2582873 mil, och som innom 25 och en fiendes
 „dels dag går omkring sin axel, och följag-
 „teligen på en tima löper 4262 mil, hwilket
 „skett nästan 4 gånger fortare än jordens om-
 „krets, skulle i kort tid så i fara, at flyga i
 „damb, om intet thet genom thes tryckning,
 „woro förbyggd. Man ansörer äwan Jupiters
 „motus vertiglois, och thet på följande Centri-
 „fugal-kraft.

Meteorologiske Observationer.

Nov.	St. 1. f. m.				St. 2. e. m.				St. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
20	25:65	3. d.	W.	2 mult.	25:60	5. d.	W.	3 flart.	25:36	4. d.	3	mult.
21	25:65	4. d.	W.	2 flart.	25:70	3. d.	NW.	- fröm.	25:74	1. d.	-	flart.
22	25:60	1. d.	W.	1 mult.	25:45	5. d.	W.	1 flart.	25:37	5. d.	2	flart.
23	25:37	5. d.	W.	2 flart.	25:37	5. d.	W.	- ägn.	25:33	4. d.	-	mult.
24	25:49	1. d.	S.	- dimba.	25:55	1. d.	S.	- dimba.	25:58	2. d.	-	mult.
25	25:48	1. d.	S.	- dimba.	25:45	2. d.	S.	1 mult.	25:45	3. d.	-	mult.
26	25:45	1. u.	SW.	- mult.	25:45	0.	S.	- mult.	25:36	0.	-	End.

Den 23 Sösta Dec. 11, 7, 1. 11.

ANNO 1762 d. 27 Novembr.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söliande Resande äro nyligen ankomne:

Capit. Vornenskierna och Gyllenspets log. i huset N:o 53 wid Stora Nygatan. — Carlst. Borg, log. i huset N:o 58 wid Stora Stråmste gränden. — Rytmäst. von Eberstern log. i huset N:o 63 wid Smedgatan. — Corn. Adelerberg från Pommern, log. i huset N:o 80 wid Svartmangatan. — Licut. Dahl från Pommern, log. på Katarin Stockholm's Gatt. — Licut. Dibatz från England, log. i huset N:o 5 wid Svartens gränd. — Pergamst. Wester, log. hos Söderb. Witzel wid Svartmangatan. — Handelsm. Schütz och Paffen från Göteborg, log. i huset N:o 52 wid Smedgatan.

I Stockholm äro från den 19 Novembr. til den 26 dito födde: 18 Söderbarn, 16 Flickor Barn, 13 Pår Wigde, samt dege-fne 14 gamla Pr: ont och 23 Barn. (o) Utvärderat at ingen Förteckning från den Föreläningen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 1 af Håll och Siing, 5 af Lungot, 1 af Hettlig Sufka, 4 af Bröstkafa, 2 af Frästa, 1 af Alderom. Di 23 Barnen äro dö: 1 af Poppor, 1 af Wattujot, 2 af Lärsten, 13 af Slug, 3 af Kithossa, 3 af Hettlig Jober, 2 af Dangelwen sufa.

Nämnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrka) Handelsmannen Franz Carers Hustru Hedwig Elonora Dellingshausen. — (St. Clara) Heltypferte Förmynden Johan Petström. — Volskåaren Nils Nicoms Enka 60 år gl. — Fornvärdaren Jonas Malmberg. — 2 Barn. — (St. Jacob.) 1 Barn. — (Riddareh.) (o) (Tyska Förl.) (o) (St. Maria) Förtjuventen Jacob Wilman. — Gimmerfällan Lars Linquist. — Murgesällan Diot Leman. — 2 Barn. — (St. Catharina) Strumpwäware Pärögåffen Eric Johanson Hor. — 8 Barn. — (Kongsholmen) (o) (Finska Förl.) (o) (Ladugårsländ.) 3 Barn. — (St. Olof) Brantwäcken Petter Höjbergs Hustru. — Vinwäware Aldermanen Hindrich Wilman 64 år gl. — Örnägaren Jan Paulsons Enka 80 år gl. — 5 Barn. — (St. Johanna) Sillis Strumpwäware Gersällan Pieter Paeris. — Murgesällan Gabriel Löflund. — (Barnhuset) (o) (Skepsk.) (o) (Danviks Förl.) (o) (Sabbatsbergs Gattighus.)

Hetillige Fungiorer

Alla sorter Japaner Porcellainer af den här i Stockholms Stad, på Kongsholmen och Malmögården Mariäberg uppräta Porcellaine Fabriquer, för deras utmärkte godhet, styrka och wackerhet redan allmänt bekante tillwärtningar, finnes och försäljes nu til ganfska billigt pris här i Staden uti stora Spektobringen i huset N:o 72 hwarest för detta Snigges kod hällits, och nu Mariäbergs Porcellaine Fabriques Förelägnings Bod: Stöbd är upsat. Säljers finnes i denna Bod hwarsjehanda hwite, blåhwite, Marjell och emaljterade Sallridar, Kal, Skålar, Verriner, m. m. Lyr och Caff gods, m. m. neml. alt hwad til Bord: Stewier och andre hushwäfs: kåril samt the flere slags Decorationer och pyrdnads: wårer efter nyaste smak och mod: ler wid denna Fabrique försärdigis. Ärwintledes finnes i denna Bod et sttel partje til hwarsjehanda så kallat utstolts Porcellaine, hwilke wårer, daglat theras inwårtes godhet, allmån för en eller annan utwårtes selagtighet skal, säljes til halwa och mindre wårdet. Til Publick tjenst och säkerhet gifwes tillkänna, at alla these Japaner Porcellainer äro måekte med Fabriq: h: i born, eller wid sidan af hwart stycke pärtnade och inbrände särskille teckn, neml. 3: n kronor, samt hollskärne: M B och E inunder. Prisene hwilke nu nyligen blhwit ansefiligen och i mjetligaste måtto minskode, så at ingen med sål skal kunna klaga öfwer wårrens dyrdet, äro ärwen med i koppar kuckur, och wid Fabriq: n trofste pris: sedlat efter Daler och dre lort mt på hwart stycke från the minste til the störste fästade, så at ingen behöwjer frukta för någon urhögning at eriers: skande wid för älgningen, som och hädanefter ingen minut: försäljning wid sielwa Fabriq: n tomme at pållas; så försäres, at denne Förelägnings: Bod, skal så wickt för den hastiga up-

Ängs skal möjligt är, sådse wara förkød med the bäste och begärligaste Potetkalner. Alle the, som hädanefter wälla beställa någon Werd = Service eller andre Potetkalner, kunna sig derom anmäla enthera i denne försättnings = Bod, eller ock på Mariaberg wid seltwa Fabrikken, och försäkras, at hwar och en skal med möjligaste spndsamhet och billigaste pris, till fullt nöje blifwa betient.

Som Exemplaren af Professor Zerbogels Minnes = och Schol = Atlas långt sedan äro utgåne, och samma Arbete likwäl mycket efterseigas och sötes, så är man sönad at deraf göra en ny upplaga, hwilken, wil Gud, till nästkommande Wår skal wara aldeles färdig. Pränumerationen på denna nya upplaga ä 30 Dal. Exemplaret emottages i Stockholm i Direct. Salbli Boklöda, och i Upsala hos Bokhandlaren Steinert, men ej längre än till Innewarande åhrs slut, efter hwilken tids idrott ingen, hwarken Pränumerations Sedel eller Exemplar, sålles ringare än till 40 Dal. Kopr:mt.

Uti Sundbergs bod, snedt emot Cron = Apoteket, finnes följande till billa priser, nemligen extra goda Caffeböner, Bomull, Bomullsgarn eddt och hwitt finare och gröfre sorter, Engellsk Tobak i Carduser, bästa Plus = Salg samt formliuss, holländsk Sil uti fertiondelar som i desse dagar med Skiep. Heitman är inkommen, samt diverse siden och ylle = wadror.

Tandläkaren Dominicus Scarpetta som uti flera år tilbatalas, med sin konst betient Hans Höghetsal. Kongl. Maj:t med tänders uttagande och rengörande, jemte många Höga och Förmåma Personer af denna Stadens Inwånare, gifwer tillkänna, det han ännu kot i Staden på Waggens gatan hos Kannglutaren Sauer. Först tager han bort winsten af tänderna utan några costliwa saker, gifwer et skönt Engellsk tandpulswer at hålla them rena med, och bisriar them isfrån winsten. 2:do, Hafwer han en kostbar tand = balsam som sätter tänderna och borttager friörbygg af tandlött. 3:tie, har han en skön Tinctur som sillar tandwårk. 4:to, Fyller han uti ihelliga tänder, likaledes sätter han konstigt tänder i munnen, jemte det har han en skön balsam för Wårn at stryka på deras tandlött at tänderna må komma hastigt fram, at de el så så swår pina dräraf, har ock et godt likorns plåster, försärdigar allahanda slags bräckband för gamla och unga; hwad de unga angår, curerar han dem aldeles med begwäma band, och dertill höriga Medicamenter på fore tid, samt botar för allahanda slags mattar både hos unga och gamla med utwärttes cur.

Uppå Södermann emellan beswårs = och hornégatorne, snedt öfwer det nya torget, är et nyligen upbyggd Stenhus under N:o 46 om 4 wåningsars högd, som består af 30 eldruum, twenne kokrum, 5 st. hwilfda skåpar och twenne gatubodar, samt en stenfatt brunn, å sti och egen grund, försättrat på 12 åhrs tid, till solu; underrättelse om priset, sås hos ägaren som her i samma hus.

Alla som hafwa pantar hos Carl Djens, boendes på wåsterlånggatan, söder om Lyssa Kyrko = binken i huset N:o 15, anmodas, dem at spndsamast, och aldtidst innom detta åhrets slut at inlösa, i annor händelse, försäras med dem lagligen.

Sidst. lördags eftermiddag som war den 20 hujus, är utur huset N:o 97 nedan ide Lyssa brunn bortskult 4 st. randiga Solmattor af bockhår, tillsammans 39 alnar; den som the somma kan till råttu skaffa, begagade i berödrde hus gifwa det tillkänna, omaket skal med 18 Daler K:mt idrskydas.

I Segerdabts Boklöda, finnes följande böcker till köps; Medicines sur les principaux evensmens du regne de Louis le Grand, avec des explications Histor. par L' Acad. Roy. des Med. et des Inscr. med koprs. på Frans. och Lyssa in fol. 30 Dal. Mallets Beschreibung der ganzen Welt, 5 Theile med 650 koprsst, 4:to 27 Dal. Ludolfs Schaubühne der Welt oder Welt Geschichte von 1675 bis 88, mit Kupfern in fol 18 Dal. Ludwigs Universal Historie 4 delar 12 Dal. Hisswärs guter wandel eines Christen, oder Sonn = und Fest. Postil. 9 Dal. Widlers Mathesis e. s. 4 Dal. Dwidorselts allersüsster Jesus = Trost, mit Kupfern 4 Dal. Pritts Christl. Tugend = and Sitten = Lehre 3 Dal. 16 bre. Pöschers merkwürdige Werke Gottes 7 Daler = Geiers Allgegenwart Gottes 2 Dal. 16 bre. Geiers Liebe zu Gott 2 Dal. 16 bre.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts och Rikens Commere = Collegii Kundgörelse, af Hans Kongl. Maj:ts öfretelligare Nådige Föbrordnande, angående Hafs = och Skår = Fiskeriet uti Göteborgs och Bohus = lönske Skärgården. Dat. then 27 Septembris 1762.

Riks = Dags Tidningen N:o 102.

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 4 Decembr. 1762.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Helobladet N:o 47.)

Om Centrifugal-kraften i Synnerhet.

Ånsett alla kroppar, som bestå af et wist ämne, hafwa then arten, at the draga sig neder åt uti sit fallande, och spisa til någon wist punct af jorden; dock af ämnets motu vertiginis eller omwältning omkring sin arul, så the then krafter, at gifwa sig up åt, uti hwilken theas lättbet består, äfwen som tyngden uti theas föstande neder åt.

Det är förmått, at, som hwat och en kropp består af et wist ämne, och i proportion efter ämnets lättbet (densitet) drifwer en wist grad utaf tyngd, eller Centripetal-kraft, medelst hwilken then drager sig neder åt, så kan en kropp, til följte af sin naturliga drift, intet draga sig up åt eller hafwa någon Centrifugal-kraft, utan måtte then, som består af thet asdragtslaffe ämne, äfwen draga sig neder åt eller hafwa en Centripetal kraft, så wäl som then kropp, hwilken består af then alderaktaste materia, fast än wisthet finnes i thenna Centripetal-kraften i proportion efter materiernas olilbet uti lättbeten. Wid thet tillfälle anfördes äfwen, at en fäder eller dun, så wida thet äfwen består af et wist ämne, måste och så hafwa sin behöriga specifica tyngd, som drifwer then utaf, så wäl som thet tyngsta Guld och Quidsilfwer, fast än thesa senare hafwa en sådree tyngd än the födra, så wida the bestå utaf et lättare ämne. Theas tyngd sölja, at thenna Centrifugal-kraften måste hafwa något annat ursprung, än utaf kropparnas ämnets beskaffenhet allena, ty som thet tillförene i så måtto för-mått är, at then darsförete utaf then rörelse omkring sin arul, som antingen en stor kropp så äger, när andra mindre kroppar drifwas til följte af en Centripetal-kraft til thes medelpunct, eller the mindre kropparne, hwar för sig i så måtto undsä, at theas partier eller delar bemöda sig, at icke allena wilka ifrån hwarandra, utan och ifrån theas communa Centrum eller medelpunct, så synes wäl Centrifugal-kraften intet kunna anses för en så beständig och allmän egenkap uti the naturliga

kropparna, som tyngden eller theas Centripetal-kraft, hwarmedelst the drifwas utaf, så snart the af et wist ämne bygde och tillredde warda, althensund en kropp så förest får bemötte Centrifugal-kraft, när antingen then stora kroppa, med hwilken många andra äro sammanshängande, eller these hwartera för sig seltwa, så en krolig rörelse. Men then Centripetala kraften äger en kropp beständig, i anseende thet, at causa gravitatis beständig yttar och drifwer alla kroppar, som kunnas tunga, til then medelpunct, hwart åt hon wärlar, och drifwer. Dock som en kropp, hwilken är satt uti rörelse utaf en enda kraft, til följte af Sir Isaac Newtons fösta rörelsens lag, beständig framhårdar therutinnan med enahanda hastighet och jämwäl uti enahanda direction, thet är uti en rät linea, så söljte och til thes han utaf någon utwärtst orsak blir twungen, at antingen ändra sin hastighet eller direction, eller och både tillika; så söljte och, at så wida directionen ändras beständig utan krolig rörelse, thet till en rät linie rörelse födras allena en enda kraft, men til en krolig, åtminstone twenne conplexa krafter, af hwilka then ena nödwändig måste wara en Centripetal- och then andra en Centrifugal-kraft, och i anseende til these omständigheter, läre thet så wara klart, at icke mindre then ena än then andra af these både Central-krafter hafwa sin grund uti naturens rörelsens lagar, och til följte theas, at then ena är så naturlig, som then andra, skilnaden består allena therutinnan, at en kropp äger then omfalte Centripetal-kraften beständig, nemligen både när han är stadd uti hwila och jämwäl uti rörelse; men Centrifugal-kraften kan han icke äga, så han är uti hwila, utan så han är stadd uti rörelse med en sådan direction, som hwarken är enahanda eller contraire med Centripetal-kraften, utan formerar med then samma antingen en rät eller sned vinkel. Thesta kan alldrabäst förklarar genom en Bomb, som ligger uti en mörjaren: Så länge man hannu intet antändt fångkrutet, och til följte theas, thet uti krutammaten beständiga krutet, så ligger bemötte Bomb, i regard til mörjaren, bet lika, och i anseende thet, har han et eller någon Centrifugal-kraft at wilka ifrån mörjaren; men icke desto mindre, äger han, til

följe af tyngden, hvarmedelst han beständigt drifves till jordens medel-punct, tven Centripetale krafter; men så snart leuets tänkes an, undfår han utaf kruset en sådan kraft, hvarmedelst han icke allena blott be-mödar sig, at wisa både isfrån mörfaren och jordens medel-punct, utan mlter och wär-teligen isfrån: Om nu Bomben intet wære tung, så skulle han beständigt, till följef af tven intyckte krafter, behålla både ena handa hastighet och jämwär enahanda direction, thet är: Han skulle röra sig uti en rät linia, och fara på lika lång tid lika långt wägghet; men efter han är tung, och tyngden drifwer honom beständigt till jordens medel-punct, så kan han hwarken fara ester tven direction, som mörfaren war skild, ej heller efter tven lösa, som tyngden drifwer honom, utan han ömsar och byter om uti hwarje moment och ögnablick sin direction och röres uti en sådan krolig linia, som kallas parabel; och som han således drifwes utaf twenne krafter tillika, så löser thet wara klart, at tven krafter, hvarmedelst han drifwes till jordens medel-punct, måste wara en Centripetal-kraft, och tven andra, hvarmedelst han far isfrån, måste wara en Centrifugal-kraft, hwartdera härstörande utaf sine naturliga orsaker. Alle the nu upräknade krafter, hwilka både tillsammans tagne, wäl

äro orsaken till tven kroliga rörelsen, men icke är tven kroliga rörelsen orsaken till thesa både krafterna. Ätven så är thet och bestämt med en Dwarsten, så länge dam-luckan är tillfagen, och watnet icke strömmar på Dwarstulset, så länge står och Dwarstfenen wäl stilla, men alla thesa delar drifwas icke theso mindre utaf en Centripetal-kraft, som förorsakar, at the hänga sammans tillhopa och stillas icke utan med mycken kraft isfrån hwarandra; men släpper man watnet på Dwarstulset, som drifwer Dwarstfenen omkring, så komma alla stinens partieler uti en Ukkel-rundrörelse, hwilken rörelse förorsakar, at the hänga sig at wisa isfrån hwarandra, så wäl som isfrån Dwarstfenas centrum, skulle och wärteligen wisa och stillas isfrån hwarandra, om icke cohesionskraften partiellarne emellan wöre större, än tven krafter, hvarmed the hänga sig, at fara isfrån hwarandra: Ibland händer thet dock, at sådana Dwarstfener wärteligen springa, så man observerar, at thet ena stycket flyger hit, thet andra dit, icke utan thet omkring stände solfets stora fara, hwilket allt nogsamant intygar, at, wid krolige rörelser, these Central-krafter icke allena äro, på et lika naturligt sätt, med hwarandra combinerade; utan och, at thesas wärfan allid på enahanda sätt yttar sig, som icke mindre på et begripeligt än naturligt sätt kunna uttollas och idelaras.

Meteorologiske Observationer.

Nö. v.	St. 8. s. m.				St. 2. e. m.				St. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
27 d	25:36	1. d.	SW.	1 mult.	25:38	0.	SO.	2 mult.	25:38	3. d.	-	mult.
28 d	25:49	0.	SW.	1 mult.	25:42	2. d.	SW.	-	25:53	3. d.	-	mult.
29 d	25:68	4. d.	N.	-	25:70	5. d.	N.	-	25:70	3. d.	-	mult.
30 d	25:54	5. d.	S.	1 ragn.	25:46	6. d.	S.	1 mult.	25:48	5. d.	-	mult.
1 d	25:45	6. d.	O.	1 mult.	25:45	7. d.	O.	1 mult.	25:45	3. d.	3	mult.
2 d	25:61	3. d.	NO.	1 flart.	25:80	4. d.	NO.	1 flart.	25:84	1. d.	1	flart.
3 d	25:29	4. d.	O.	1 ragn.	25:29	5. d.	O.	2 mult.	25:29	3. d.	2	mult.

Din a Gulmås fl. o. e. m.

ANNO 1762 d. 4 Decembr.

Politie-och Commercië-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Skölande Resande äro nyligen ankomne:

General Adjutant. Grönhagen ifrån Romern log. i huset No 37 wid Rigerlogs gatan. —
— Major Grand, log. i huset No 119 wid Stora Nygatan. — Capit. Silfverblad och
Kerstin Desberg ifrån Söderborg, log. i huset No 53 wid Stora Nygatan. — Adjut. Edh
ifrån Wästermanland, log. i huset No 17 wid Stads gården. — Plut. Stenenskiöld log. i
huset No 76 wid Wärmangatan. — Aftehr J. G. Linroth ifrån Wärmeland, log. i hu-
set No 45 wid Drottninggatan. — Studenten Holming, ifrån Estland, log. i huset No 69
wid Wästerlånggatan. — Håradsdom. Jacob Larsson ifrån Wärmeland, log. hos Stadskell-
tern Beckström i Badaren Smidts hus på Nöremalm. — Foderbeeren Kremer, samt Sköf-
ne Åhn och Söderberg ifrån Carlserons, log. i huset No 52 wid Smedgatan. — Husfru
Nidler ifrån Niga, log. i huset No 38 wid Veridarehans gatan. — Cavalier Corporalen
Wesijn ifrån Skåne, log. hos Kongl. Posträttens Calle i Sköpmans gränden på Södermalm.

I Stockholm äro ifrån den 25 Novembr. til den 31 Decembr födde: 17 Gåddarna, 18
Glick Barn, 21 Pår Wigde, samt begrafne 27 gamla Personer och 21 Barn. (0) Ut-
märker at ingen Födelse ifrån den Församlingen infommit.

De gamle Personer äro döde: 4 af Bröstsula, 8 af Alderdom, 3 af Lungsol, 6 af
Hettiga sula, 2 af Blodstörning, 1 af Slag, 2 af Wattusot, 1 af Stenpaktion, 1 a. D.
angriwen sula. De 21 Barnen äro döde: 5 af Dangiwen sula, 14 af Slag, 1 af Lungsol,
3 af Koppor.

Rammen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skräddare Låro. Gåhen Daniel Edfon. — 1 Barn. — (St. Clara)
Enkan Maria Grand 60 år gl. — 2 Barn. — (St. Jacob.) (0) (Riddareh.)
Kammerraden Kollbergs Enka 69 år gl. — (Tyksa Förl.) Klädesmakaren Christian Krus-
ger 73 år gl. — Sergeanten Johan Hedmans Enka 80 år gl. — 2 Barn. — (St.
Maria) För detta Hördaren Petter Åckman. — Fiskläparen Wollmar Edmans Husfru 79 år
gl. — Lårogåben Eric Nyberg. — 2 Barn. — (St. Catharina) Spåttisware Går-
den Carl Wih. — Kläddrängen Nils Persberg. — Enkan Catharina Wemgren 72 år gl.
— Husfru Beata Lilla 64 år gl. — Enkan Lisa Kullberg 74 år gl. — Skräddaren Lars
Nyman Enka 62 år gl. — Jernbåraren Johan Holm. — För detta Corporalen Anders
Sundberg 83 år gl. — Enkan Margareta Måi 87 år gl. — 6 Barn. — (Kongshol-
men) (0) (Finska Förl.) 2 Barn. — (Ladugårsländ.) Skofickaren Under Hagman
64 år gl. — Timmerman Jonas Wöderlund. — Enkan Catharina Walberg. — 3 Barn.
— (St. Olof) Bryggaren Jan Widel. — Skräddaren Carl Nyman. — Wigan Beata
Wideman. — Mutgesällen Anders Söderström. — Perugumakaren Göttskan Fredric Wolg-
Husfru Beata Hult. — 4 Barn. — (St. Johannes) Jungfru Johanna Fredrica Widen-
berg. — (Barnhuset.) (0); (Skepså.) (0) (Danviks Förl.) (0) (Sabbatsdågs-
Fattighus.)

Retillige Fångiörelser

Uti huset No 116 på lilla nygatan 3 trappor up, fins till löps stekt och sammanmass
Norköpings Rågmjöl uti belu spistån.

En mil ifrån Stockholm, är för någon tid sedan et Silfver-Uhr uphittat, som rättas ögar-
ren kan igenbekomma; underrättelste om samma Ude jäs uti Silfverkammaren på Kongl. Slottet.
Hos Regeringskammaren Lindell på botnsgatan mit emot fattighuset, är berg at språ ga, samt
lastols gråsten at löpa.

I Segerdahls Bokläda, finnes följande Böcker: Gezellit förklaring öfwer nya Testamentet.
Konung Carl den 12:tes Historia af Nordberg 2 delar. Vidneres Nordiska Kämpa Dater.
Sveriges gamla Lagböcker, med Gotlands, Wisby, Skåne och Dable-Lagen samt Wöder-
Rätten. Kambachs Wagners Betraktelser. Poiska Kongars Saga och Skald med 50 Portraf-
ter. Olaf och Laur. Petri Öfwerne af Hallman. Ristelli Beskrifning öfwer Algler 2 delar.